

DÉPARTEMENT DE LANGUES ET LITTÉRATURES ROMANES

FACULTÉ DE PHILOGIE „BLAŽE KONESKI”

COLLOQUE INTERNATIONAL

LANGUE, LITTÉRATURE ET CULTURE

FRANÇAISES EN CONTEXTE FRANCOPHONE

Skopje, 12-13 DÉCEMBRE 2011

Livre des résumés avec le Programme

КАТЕДРА ЗА РОМАНСКИ ЈАЗИЦИ И КНИЖЕВНОСТИ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

МЕЃУНАРОДЕН СИМПОЗИУМ

ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК, КНИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА

ВО ФРАНКОФОНСКИ КОНТЕКСТ

Скопје, 12 – 13 ДЕКЕМВРИ 2011

Книга на резимеата со Програмата

Lundi, 12 décembre – Salle de conférences

9h00 – 9h30 ACCUEIL DES PARTICIPANTS

9h30 – 10h00 ALLOCUTIONS D'OUVERTURE

Поздравна реч на ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

проф. д-р Велимир СТОЈКОВСКИ

Allocution du recteur de l'Université „Sts. Cyrille et Méthode" de Skopje

prof. Velimir STOJKOVSKI, PhD

Allocution de l'ambassadeur de France en Macédoine

S.E. Monsieur Jean-Claude SCHLUMBERGER

Поздравна реч на амбасадорот на Република Франција во Македонија

Н.Е. г-дин Жан-Клод ШЛУМБЕРЖЕ

Поздравна реч на деканот на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“

проф. д-р Максим КАРАНФИЛОВСКИ

Allocution du doyen de la Faculté de philologie „Blaže Koneski“

prof. Maksim Karanfilovski, PhD

SESSION PLÉNIÈRE

10h00 – 11h50 (3 communications 30 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Président de séance: Petar ATANASOV

TODOROVA Liljana: *Diversité culturelle et identitaire à travers la littérature francophone : les cas de Kourouma, Monémbo, Ben Jalloun, Kateb Yacine, Hamidou Kane*

GUȚU Ion: *Variétés du français dans l'expérience didactique moldave*

BLONDEAU Nicole: *Littératures dites “francophones” et enseignement/ apprentissage du français langue étrangère: un rendez-vous manqué ?*

11h50 – 12h10 Pause café

SESSIONS PARALLÈLES

Session 1 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Salle de conférences

12h10 – 13h10 (2 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Président de séance: Zvonko NIKODINOVSKI

ATNASOV Petar: *Le français au Québec*

KRSTIĆ Nenad: *La traductologie et ses modèles théoriques*

13h10 –14h40 Déjeuner au restaurant du Rectorat

Session 2 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Salle de conférences

14h40 – 16h00 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Président de séance: Nenad KRSTIĆ

NIKODINOVSKI Zvonko: *L'humour linguistique basé sur les locutions phraséologiques*

SCHLAMBERGER BREZAR Mojca: *Traduire Amin Maalouf – un écrivain français ou francophone*

ПАНДЕВ Димитар: *Улогата на уметничколитературниот превод врз стандардизацијата на јазикот (Македонскиот превод на „Тартарен Тарасконец“ од Алфонс Доде)*

16h00 – 16h20 Pause café

Session 3 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Salle de conférences

16h20 – 18h00 (4 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Président de séance: Ion GUȚU

GACOIN-MARKS Florence: *Entre France et Russie. Le traitement des éléments autonymiques dans les traductions en langues slaves du Testament français d'Andreï Makine*

VELEVSKA Margarita: *L'atténuation en français et ses corrélatifs en macédonien*

STIKIĆ Biljana: *Bonjour Monsieur le Maire, analyse des séquences introductives de dialogues télévisés*

КАСАПОСКА-ЧАДЛОВСКА Милена: *Некои преводни еквиваленти на партиципот на презент од француски на македонски јазик*

Session 1 A – LITTÉRATURE ET CULTURE – Bibliothèque de langues et littératures romanes

12h10 –13h10 (2 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Liljana TODOROVA

MITREVA Ilinka: *Le Nouveau Roman dans la pensée théorique des Balkans*

ALI-BENALI Zineb: *Ces voix qui en France parlent d'ailleurs. De la littérature anciennement dite « beur » aux textes des enfants de harkis*

13h10 –14h40 Déjeuner au restaurant du Rectorat

Session 2 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Bibliothèque de langues et littératures romanes

14h40 – 16h00 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Nicole BLONDEAU

NOVAKOVIĆ Jelena: *L'impact francophone sur la littérature serbe: le symbolisme français*

VELIČKOVSKI Bone: *Le folklore enfantin français et macédonien*

SIMASOTCHI-BRONES Françoise: *La littérature haïtienne : réflexions rétrospectives et prospectives sur la francophonie postcoloniale*

16h00 – 16h20 – Pause café

Session 3 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Bibliothèque de langues et littératures romanes

16h20 – 18h00 (4 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Ilinka MITREVA

POPOVSKA Elisaveta: *La légende balkanique de l'emmurement dans une des Nouvelles Orientales de Marguerite Yourcenar*

ALLOUACHE Ferroudja: *Marginalisation des littératures francophones dans les anthologies et dictionnaires en France*

ANGELOVSKA Despina: *Le décentrement de la francophonie : langues, cultures et identités en mouvement*

IDOUGH I Sahra: *Le statut de la langue française en Algérie et son impact sur l'enseignement de la littérature francophone dans le système éducatif de l'indépendance à nos jours.*

Mardi, 13 décembre

Session 4 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Bibliothèque de langues et littératures romanes

10h00 – 11h20 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Margarita VELEVSKA

TRAJKOVA Mira: *Les stratégies d'apprentissage – un des moyens pour développer l'autonomie de l'apprenant*

JOVANOVIĆ Vera: *La Théorie d'aspectualité complexe dans l'analyse contrastive des temps verbaux en français et en serbe*

ALEKSOSKA-ČKATROSKA Mirjana: *La langue française : une autre manière de faire valoir sa propre langue et sa propre culture au XXIe siècle*

11h20 – 11h40 Pause café

Session 5 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Bibliothèque de langues et littératures romanes

11h40 – 13h00 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Mojca SCHLAMBERGER BREZAR

BABAMOVA Irina: *Les prédicats nominaux à verbe faire – approche contrastive franco-macédonienne*

STEVANOVIĆ Aleksandra: *Entre mythe et actualité politique dans la langue du roman Testament de Vidosav Stevanović et dans son équivalent français le Prélude à la guerre*

JAKIMOVSKA Svetlana: *Les tropes dans la langue juridique et leur traduction du français en macédonien et vice versa*

13h00 –14h40 Déjeuner au restaurant du Rectorat

Session 6 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Bibliothèque de langues et littératures romanes

14h40 – 15h40 (2 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Mira TRAJKOVA

КОЛЕМИШЕВСКА Слободанка: *Дилема: императив или сегашно време на индикативот во деноминативниот модел ГЛАГОЛ + ИМЕНКА во народните називи на растенијата во францускиот и во македонскиот јазик*

АНДОНОВСКА Христина – ПАЧОВСКИ Вено: *Францускиот јазик наспроти македонскиот јазик во корпусот на јазичните структури на ЕУ (од аспект на можност за автоматски превод)*

15h40 – 16h00 Pause café

Session 7 - LANGUE, DIDACTIQUE ET TRADUCTION – Bibliothèque de langues et littératures romanes

16h00 – 17h20 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Mirjana ALEKSOSKA-ČKATROSKA

ПАНДЕВА Лилјана: *Заемки од францускиот јазик во македонската воена терминологија*

РУСОМАРОВА Зора: *Основни карактеристики на преводот на поемата Албатрос од Бодлер од француски на македонски јазик*

БЛАЖЕСКА Ана: *Ressources numériques pour les interprètes franco-macédoniens*

17h20 – 17h50 Clôture du colloque – Salle de conférences

Session 4 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Salle de conférences

10h00 – 11h20 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Jelena NOVAKOVIĆ

NIKODINOVSKA Elena: *Les politiques culturelles de la Macédoine et de la France – analyse comparée*

PETROV Snežana: *La place de la culture et de la civilisation françaises et francophones dans l'enseignement/l'apprentissage du FLE à la Faculté de philologie de Skopje*

АЛЕКСОВСКИ Душко: *Првиот француски истражувач на карпестата уметност во Македонија во текот на Првата светска војна*

11h20 – 11h40 Pause café

Session 5 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Salle de conférences

11h40 – 13h00 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Elisaveta POPOVSKA

ЃУРЧИНОВА Анастасија: *Поетиката на различното на Едуар Глисан. Еден франкофонски прилог кон развојот на постколонијалната мисла*

МОЈСОВА-ЧЕПИШЕВСКА Весна: *Француската книжевност и култура во наставата по предметите од областа современа македонска книжевност*

АНАСТАСОВА ШКРИЊАРИЌ Нина: *Луј Леже како промотор на словенската митологија (афирмација, негација, ревалоризација)*

13h00 –14h40 Déjeuner au restaurant du Rectorat

Session 6 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Salle de conférences

14h40 – 15h40 (2 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Snežana PETROV

КАРАНИКОЛОВА Луси: *Ема Бовари или: за ликотворечката функција на детаљот*

БИЛЈАНОВСКА Билјана: *Француската философска мисла и нејзините влијанија во земјите на Франкофонијата*

15h40 – 16h00 Pause café

Session 7 A - LITTÉRATURE ET CULTURE – Salle de conférences

16h00 – 17h20 (3 communications 20 minutes chacune + 20 minutes pour les discussions)

Présidente de séance: Despina ANGELOVSKA

СТОЈАНОВСКА Ана: *Француските драмски автори и македонскиот театар – влијание, отисоци, специфики*

TRENCHOV Daniel: *L'absurde dans le théâtre français et macédonien du XXe siècle (analyse comparative)*

ДИМОВСКА Кристина: *Аспекти на херојот: Роланд од Песна за Роланд наспроти Крале Марко од македонскиот циклус епски песни*

17h20 – 17h50 Clôture du colloque– Salle de conférences

ALEKSOSKA-ČKATROSKA Mirjana, maître de conférences, Faculté de phi-

lologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje - ckatra@t-home.mk

La langue française : une autre manière de faire valoir sa propre langue et sa propre culture au XXI siècle

Dans le contexte de la mondialisation et de la prééminence de l'anglais en tant que lingua franca du XXI siècle, nous devons souligner le rôle non moindre des autres langues pour assurer une bonne communication dans tous les domaines de l'activité humaine. Nous pensons avant tout à la place et à l'importance de la langue française aujourd'hui qui reste toujours, malgré les circonstances, la langue permettant non seulement l'affirmation et la diffusion d'idées à une plus grande échelle, mais aussi la langue assurant à certaines nations la promotion de leur propre identité et de leur propre culture. Les exemples déjà existants dans le monde de la francophonie nous permettront d'approfondir notre analyse pour distinguer les domaines précis pouvant être valorisés grâce à une expression et à une communication en langue française. À notre avis, prendre conscience de cette dimension spécifique du français assurera aux langues et cultures moins connues, telles que la langue et culture macédoniennes, de faire pleinement valoir leurs particularités et leur individualité.

Mots-clés : communication, plurilinguisme, identité, culture, valeurs, langue française

АЛЕКСОСКА-ЧКАТРОСКА Мирјана, вонреден професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и мтеодиј“, Скопје - ckatra@t-home.mk

Францускиот јазик како поинаква можност за вреднување на сопствениот јазик и култура во XXI –от век

Во контекст на глобализација и првенство на англискиот јазик како lingua franca во XXI –от век, треба да ја подвлечеме не помалку значајната улога на другите јазици во обезбедувањето добра комуникација во сите домени на човековото дејствување. На ум го имаме пред сè местото и значењето на францускиот јазик денес, кој и натаму останува, и и покрај околностите, јазик

што овозможува не само афирмација и ширење идеи во пошироки размери, туку и јазик што на некои нации им овозможува претставување на сопствениот идентитет и култура. Примерите што веќе постојат во светот на франкофонијата ќе нè послужат да ја продлабочиме нашата анализа со цел да изделиме конкретни домени што може да бидат валоризирани благодарение на изразување и на комуницирање на француски јазик. Според нашето мислење, стекнувањето свест за оваа специфична димензија на францускиот јазик ќе им обезбеди на помалку познатите јазици и култури, како што се македонскиот јазик и култура, целосно да ги истакнат своите особености и индивидуалност.

Клучни зборови : комуникација, плурилингвизам, идентитет, култура, вредности, француски јазик

АЛЕКСОВСКИ Душко, доцент, Филолошки Факултет при Универзитет „Гоце Делчев“, Штип - dual744@gmail.com

Првиот француски истражувач на карпестата уметност во Македонија во текот на Првата Светска Војна

Во Европа, особено во Франција, во првите години на XX-от век, науката погрешно констатира дека на Балканот, вклучувајќи ја и Македонија, нема палеолитска култура.

На овој заклучок енергично се спротивстави професор д-р Етјен Пат (1891-1987) уште во цветот на својата научна и физичка младост, на 19 години на еден од конгресите посветен на Палеолитската култура, одржан во градот Тур во Франција. Тогаш тој истакнал дека не е можно Балканот мора да имал развиена палеолитска култура, особено Македонија, која морала да има своја долга културна традиција уште во длабокиот палеолит, за да може да развие така силна држава во времето на антиката. Тој во своите дела ја споменува и Пеонија, која 600 години пред да почне да се гради Рим имала своја култура, писмо, силна армија, развиена економија и слично.

Ваквите размислувања, го довеле Етјен Пат во Македонија, во времето на една од најкрвавите војни, Првата светска војна. Целта на неговиот ризичен престој во Македонија била да се направи обид да се направи обид да се открие

сликана и гравирана карпеста уметност. За наша среќа и за среќа на научната мисла, Етјен Пат открива богати наоѓалишта на палеолитска култура, како и богати траги на карпеста уметност.

Клучни зборови : карпеста уметност, купули, ретикули, педиформи

ALEKSOVSKI Duško, maître de conférences, Faculté de Philologie de l'Université „Goce Delčev”, Štip - dual744@gmail.com

Le premier chercheur français en l'art rupestre en Macédoine durant la Première Guerre mondiale

En Europe, tout particulièrement en France, dans les premières années du XXe siècle, la science avait constaté de manière erronée que, dans les Balkans, y compris la Macédoine, il n'existait pas de culture paléolithique.

Le professeur et docteur ès sciences Étienne Patte (1891-1987) avait été le premier à fortement contester cette conclusion dès le début de sa jeunesse scientifique et physique, à l'âge de 19 ans, lors du tout premier congrès consacré à la Culture paléolithique, organisé dans la ville de Tours en France. Il avait alors souligné que cela n'était pas possible. Les Balkans devaient avoir une culture paléolithique développée, tout particulièrement la Macédoine, qui devait déjà avoir sa propre tradition culturelle dès le début de l'âge paléolithique pour pouvoir développer un état aussi puissant dans l'antiquité. Dans ses œuvres, il évoque également la Péonie, qui 600 ans avant que Rome ne fût bâtie, possédait une propre culture, une écriture, une puissante armée, une économie développée, etc.

Ces réflexions avaient poussé Etienne Patte à travailler en Macédoine durant l'une des plus sanglantes guerres, la Première Guerre mondiale. L'objectif de son séjour risqué en Macédoine avait été de tenter de découvrir un art rupestre peint et gravé.

Pour notre bonheur et pour le bonheur de la pensée scientifique, Etienne Patte fit la découverte de sites très riches de la culture paléolithique et de nombreuses traces de l'art rupestre.

Mots-clés : art rupestre, cupules, réticulés, pédiformes

ALI-BENALI Zineb, professeure des universités, Université Paris 8 Vincennes
Saint Denis - zinebbenali@yahoo.fr

Ces voix qui en France parlent d'ailleurs. De la littérature anciennement dite « beur » aux textes des enfants de harkis

On se souvient de l'incipit du *Gone du Chaâba* : le mot «l'bomba (la pompe)» va faire exploser la langue française, ouverte dès le titre aux autres voix qu'elle canalise à l'école sans parvenir à les étouffer. Il est possible de suivre le travail de « tremblement » de la langue à travers les textes de Begag, produit par les « voix de l'ailleurs », qui se faisaient entendre dans ce qu'on appelait les littératures régionales, et déjà dans le théâtre de Molière et le roman rabelaisien...

À partir du milieu des années 2000, un certain nombre de textes, récits-témoignages et romans, vont faire entendre les voix du silence, celle des harkis qui n'ont pas parlé. Leurs voix, arabe et berbère, seront imaginées, répercutées, traduites dans l'écrit en langue française, par leurs enfants. Et c'est tout un pan d'une histoire « en blanc » qui revient dans ces textes. C'est également une langue française ouverte à l'altérité qui y initie une autre poétique de l'hybridité, marquée notamment par l'élaboration d'un ethnoscape (espace métis recomposé) qui rêve d'un espace qui suture la déchirure de 1962.

Mots-clés : littérature « harki », voix de l'ailleurs, altérité, hybridité, ethnoscape

АЛИ-БЕНАЛИ Зинеб, редовен професор, Универзитет Париз 8, Венсен Сен
Дени - zinebbenali@yahoo.fr

Гласови што во Франција говорат од другото место. Од книжевноста некогаш нарекувана „берска“ па до текстовите на децата на харките

Се сеќаваме на почетните зборови на книгата *Gone du Chaâba* (Детулето од Шааба) : зборот „l'bomba (пумпа)“ ќе направи да експлодира францускиот јазик кој уште од самиот наслов се отвора кон останатите гласови што ги канализира на училиште без да успее да ги придуши. Преку текстовите од Бегаг (Begag) може да се следи „треперењето“ на јазикот што го предизвикале „гласовите од другото место“ што можеа да се слушнат во она што се

нарекуваше регионална книжевност, уште во театарот на Молиер и во романот на Рабле...

Почнувајќи од средината на 2000-те години, преку извесен број текстови, раскази-сведоштва и романи, ќе се слушнат гласовите на тишината, гласот на харките што не говореле. Нивните гласови, арапски и берберски, ќе бидат замислени, пренесени, преведени во запис на француски јазик од страна на нивните деца. Во тие текстови се појавува цело едно парче на непотполнета историја. Исторемено и францускиот јазик се отвора кон другоста која во него иницира поинаква поетика на хибридноста, обележана особено со изготвката на етноскејп (одново воспоставен мешовит простор) кој мечтае по простор што ја зашива отворената рана од 1962 г.

Клучни зборови : книжевност „харки“, гласови од другото место, другост (алтеритет) хибридноста, етноскејп

ALLOUACHE Ferroudja, Enseignante au Département Communication/ Français

langue étrangère, Université Paris 8 Vincennes Saint Denis –

ferroudja.allouache@wanadoo.fr

Marginalisation des littératures francophones dans les anthologies et dictionnaires en France

La recherche universitaire sur les littératures francophones a produit de nombreux ouvrages critiques dans ce domaine. Si les travaux de Bonn, Chevrier, Beniamino, Joubert, Chikhi, Gauvin et d'autres ont participé à constituer l'existence du champ « littératures francophones » et en ont montré la visibilité, la présence de ces textes dans les ouvrages de vulgarisation à destination des étudiants ne va pas de soi.

L'objet de cette communication est d'interroger la place du texte littéraire dit "francophone" dans les anthologies et dictionnaires littéraires, lieux de consécration et de légitimation des œuvres. Quels auteurs sont choisis pour faire partie du "patrimoine" littéraire occidental et sur quels critères le sont-ils ? Quels autres en sont exclus et pourquoi ? Comment se construisent les exclusions et la reconnaissance, reproduisant ainsi, au niveau littéraire, des hiérarchisations souterraines qui relèvent pour partie de l'histoire coloniale.

Mots-clés : francophonie, littérature, frontières, marginalisation, définition

АЛУАШ Феруџа, наставник на Одделот за комуникација/ Француски како странски јазик, Универзитет Париз 8, Венсен Сен Дени –

ferroudja.allouache@wanadoo.fr

Маргинализација на франкофонските книжевности во антологиите и во речниците во Франција

Универзитетските истражувања за франкофонските книжевности вродија со бројни критички трудови во овој домен. И покрај тоа што трудовите на Бон, Шеврие, Бенјамино, Жубер, Шики, Говен и др. учествуваа во конституирањето на „франкофонските книжевности“ како одделно поле и ја докажаа неговата видливост, присуството на овие текстови во популарни дела наменети за студенти не се случува само по себе.

Предмет на ова излагање е да се испита местото на таканаречениот „франкофонски“ текст во книжевните антологии и речници, места во кои се летимираат и потврдуваат делата. Кои автори се избрани да бидат дел од западното книжевно „наследство“ и кои се критериумите за нивниот избор? Кои автори се исклучени од него и зошто? Како се изведуваат исклучувањата и признанието преку кои, на книжевно рамниште, се репродуцираат одредени подземни хиерархизации кои делумно произлегуваат од колонијалната историја.

Клучни зборови : франкофонија, книжевност, граници, маргинализација, дефиниција

АНАСТАСОВА ШКРИЊАРИК Њина, вонреден професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – ninaskrinjarik@yahoo.com

*Луј Леже како промотор на словенската митологија
(афирмација, негација, ревалоризација)*

Трудот има за цел да го афирмира придонесот на францускиот славист Луј Леже, како промотор или инаугуратор на интересот

за истражување на словенската митологија во светски рамки (на неговата иницијатива подоцна ќе се надоврзе цела плејада светски митолози: Л. Нидерле, П. Шафарик, И.Ј.Хануш, Афанасјев, Котљаревски, Ј. Махал, Л. Леже, А. Брикнер, В. Јагиќ, А. Веселовски, Гилџердинг, Н. Нодило, В. Јагиќ, В. Чајкановиќ, М. Будимир, Т. Маретиќ, Т. Ѓорѓевиќ, С. Васиљев, Х. Ловмјањски, А. Гејштор и др.) Истовремено, целта на оваа дискусија е да ја провери виталноста на базичните тези на Л.Леже за словенскиот митолошки систем (изнесени во делото „Словенска митологија“), и да уврдуви кои ставови го издржале тестот на времето, а кои научни погледи на Леже науката во меѓувреме ги искорегирала или отфрлила. Главната истражувачка дилема се однесува околу реконструкцијата на високата митологија (култовите врзани за божествата, согледани од аспект на заедничкото индоевропското наследство, сè до локалните словенски разгранувања) и неговото фаворизирање на ниската митологија, како доминантен аспект на словенскиот митолошки систем.

Клучни зборови : словенска митологија, висока митологија, култ кон божествата, пантеон, ниска митологија, демонологија, демонолошки суштества

ANASTASOVA ŠKRINJARIĆ Nina, Maître de conférences, Faculté de Philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” à Skopje –
ninaskrinjarik@yahoo.com

*Louis Léger – promoteur de la mythologie slave
 (affirmation, négation, revalorisation)*

Le présent article a pour objectif d'affirmer la contribution du slaviste français Louis Léger, en qualité de promoteur ou inaugurateur de l'intérêt pour la recherche de la mythologie slave à travers le monde (la pléiade des chercheurs en mythologie du monde entier adhéreront plus tard à son initiative : L. Niderle, P. Šafarik, I. J. Hanus, Afanasiev, Kotljarevsky, J. Mahal, L. Léger, A. Bruckner, V. Jagić, A. Veselovsky, Giljferding, N. Nodilo, V. Čajkanović, M. Budimir, T. Maretić, T. Djordjević, S. Vasiliev, H. Lovmjanjski, A. Geishtor, et d'autres). D'autre part, l'objectif de cette discussion sera de vérifier la vitalité des thèses fondamentales de L. Léger sur le

système mythologique slave (exposé dans son ouvrage « La mythologie slave »), et d'en déterminer les positions qui ont survécues au test du temps et et celles qui, entre temps, ont été corrigés ou rejetés par la science. Le principal dilemme de recherche concerne la reconstruction de la haute mythologie (les cultes des divinités, considérés du point de vue du patrimoine indoeuropéen commun, jusqu'aux distinctions slaves locales) et sa favorisation de la basse mythologie, comme un aspect dominant du système mythologique slave.

Mots-clés : mythologie slave, haute mythologie, culte des divinités, panthéon, basse mythologie, démonologie, êtres démonologiques

АНДОНОВСКА Христина, асистент-истражувач, Институт за македонски

јазик „Крсте Мисирков“, Скопје – andonovska@yahoo.com и

ПАЧОВСКИ Вено, доцент, Универзитет
"Американ Колеџ", Скопје -

pachovski@uacs.edu.mk

*Францускиот јазик наспроти македонскиот јазик во корпусот на
јазичните структури на ЕУ (од аспект на можност за автоматски
превод)*

Пристапот на Република Македонија во ЕУ, меѓу другото, значи и создавање обврска, односно потреба од редовно преведување на македонски јазик на сите документи од правната сфера. Големiot број документи што се генерираат во редовната работа на органите на ЕУ доведуваат до состојба во која постојните преведувачи веќе не можат да ги преведуваат сите документи на сите јазици на земјите-членки, туку ги преведуваат само најважните документи.

Единственото практично решение за овој проблем е да се користат сè повеќе компјутерски програми за автоматски превод (machine translation). Но условите потребни за тоа се постоење на јазичен фонд (во вид на организирани податоци), како и стратешка одлука од кој јазик ќе се преведуваат документите.

Во овој труд ќе се разгледаат потребните јазични структури за автоматски превод врз примери од текстот на француски јазик и на македонски јазик на

Европската повелба за регионалните и малцинските јазици, како правен документ на ЕУ, како и ќе се направи контрастивна јазична анализа преку порамнување на текстот на овој документ на двата јазика, со цел изделување на разликите и на посебностите при преведувањето од француски јазик како појдовен јазик за превод на правните документи на ЕУ на македонски јазик.

Клучни зборови : автоматски превод, корпус, јазични структури, правни документи, порамнување, контрастивна анализа

ANDONOVSKA Hristina, assistant – chercheur, Institut de langue macédonienne „Krstе Misirkov”, Skopje – andonovska@yahoo.com et

PAČOVSKI Veno, maître de conférences, Université „American College”, Skopje - pachovski@uacs.edu.mk

La langue française face à la langue macédonienne dans le corpus des structures linguistiques de l'Union Européenne (du point de vue de la traduction automatique)

L'adhésion de la République de Macédoine à l'Union Européenne signifie, entre autres, l'obligation, notamment le besoin d'une traduction constante en langue macédonienne de l'ensemble des documents appartenant au domaine juridique. Le grand nombre de documents qui sont générés par le travail régulier des organes de l'UE conduisent à la situation où les traducteurs existants ne sont plus en mesure de traduire tous les documents de toutes les langues des pays membres, et ils en traduisent seulement les plus importants.

La seule solution pratique face à ce problème est d'utiliser de plus en plus de logiciels pour la traduction automatique (machine translation). Cependant, il est nécessaire de posséder une base linguistique (sous la forme de données organisées) et de prendre une décision stratégique sur la langue source des documents.

Dans cet article, nous considérerons les structures linguistiques nécessaires pour une traduction automatique sur la base d'exemples tirés des versions française et macédonienne du texte de la Charte européenne des langues régionales ou minoritaires, en tant que document juridique de l'Union européenne. Nous procéderons à une analyse linguistique contrastive à partir des versions alignées de ce texte dans les deux langues, afin de dégager les différences et les particularités qui peuvent surgir

lors de la traduction des documents juridiques de l'Union européenne en partant du français, comme langue source, vers le macédonien, comme langue cible.

Mots-clés : traduction automatique, corpus, structures linguistiques, documents juridiques, alignement, analyse contrastive

ANGELOVSKA Despina, professeur, Université des arts audiovisuels ESRA, Skopje - adespa@yahoo.com

Le décentrement de la francophonie : langues, cultures et identités en mouvement

Partant du contexte contemporain d'un monde transnational de cultures et d'identités en mouvement, s'inspirant des concepts développés par la critique postcoloniale, nous allons réfléchir ici sur les implications théoriques de la dénationalisation et du décentrement de la langue (maternelle) et de l'identité et de la culture opérés par le phénomène de la francophonie. Unissant, entre autres, la réflexion d'Homi K. Bhabha à celle de la théoricienne française, d'origine bulgare, Julia Kristeva, se référant aux notions actuelles de déracinement, d'hybridation et de métissage des langues, cultures et identités, nous nous pencherons ainsi sur la francophonie aujourd'hui comme s'ouvrant au changement et à la rencontre essentielle de l'autre.

Mots-clés : Francophonie, langue maternelle, identité, dénationalisation, décentrement, métissage, hybridation

АНГЕЛОВСКА Деспина, професор, Универзитет за аудиовизуелни уметности ЕСРА, Скопје – adespa@yahoo.com

Децентрализација на франкофонијата: јазици, култури и идентитети во движење

Тргувајќи од современиот контекст на транснационален свет на култури и идентитети во движење, инспирирајќи се од концептите што ги има развиено постколонијалната критика, нашите размислувања ќе ги насочиме кон теориските импликации на денационализацијата и на децентрализацијата на јазикот (мајчин) и на идентитетот и на културата што ги врши феноменот на

франкофонијата. Обединувајќи ги, меѓу другото, размислувањата на Хоми Д. Баба и размислувањата на Јулија Кристева, француската теоретичарка со бугарско потекло, повикувајќи се на актуелните поими за откоренување, хибри-дизација и мешање на јазиците, на културите и на идентитетите, ќе се осврнеме на франкофонијата денес како нешто што е отворено за промена и за суштинска средба со другиот.

Клучни зборови : Франкофонија, мајчин јазик, идентитет, денационализа-ција, децентрализација, мешање, хибридизација

ATANASOV Petar, professeur des universités, Faculté de Philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje – petarmi@mt.net.mk

Le français au Québec

La présence coloniale française au Canada (1763) a contribué à l'introduction de la langue française dans certaines parties de ce pays, avant tout au Québec. Outre l'anglais, elle est la langue officielle du Canada depuis 1969. Elle est principalement parlée au Québec, où 80 % de la population est francophone, ainsi que dans les provinces de l'Ontario et du New Brunswick, possédant une minorité francophone importante. De manière naturelle, le français du Québec, outre certaines tendances à un rapprochement vers le français du continent européen, manifeste une série de particularités lui étant propres (archaïsmes ou continuation de certaines anciennes tendances dans son développement, maintien de l'opposition de la quantité vocalique, tendance de diphtongaison des voyelles accentuées, affaiblissement de la nasalité, chute de la liquide des groupes consonantiques à la finale, etc., influence et emprunts à l'anglais et quelques termes appartenant à l'ancien fonds des langues amérindiennes).

Mots-clés : québécois, acadien, traits archaïques, influence, emprunts

АТАНАСОВ Петар, редовен професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје – petarmi@mt.net.mk

Францускиот јазик во Квебек

Француското колонијано присуство во Канада (1763) го вовеле и францускиот јазик во некои делови на оваа земја пред се во Квебек. Покрај англискиот, тој е официјален јазик во Канада од 1969 година. Претежно се зборува во Квебек каде 80 % од населението е франкофонско како и во провинциите Ontario и New Brunswick со значајно франкофонско малцинство. Како што е и природно, францускиот во Квебек, покрај одредени тенденции за зближување со европскиот француски, покажува низа сопствени особености (архаизми или продолжување на некои од старите тенденции во својот развој, задржувањето на опозицијата на вокалскиот квантитет, тенденцијата за дифтонгација на нагласените вокали, слабеење на назалноста, отпаѓање на ликвидот од финалните консонантски групи, и др. Влијание и заемки од англискиот како и неколку термини од стариот фонд на америндианските јазици.

Mots-clés : квебешки, академски, архаични црти, влијание, заемки

BABAMOVA Irina, maître de conférences, Faculté de philologie „Blaže Koneski”,

Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje -

irina_babamova@yahoo.com

Les prédicats nominaux à verbe faire vus d'un aspect contrastif franco-macédonien

Les prédicats nominaux à verbe *faire* représentent une des spécificités de la langue française par lesquelles elle se différencie de la langue macédonienne. Ils représentent un ensemble de prédicats dans le cadre duquel on peut distinguer plusieurs modèles se caractérisant par des traits formels et sémantiques différents. Considérés du point de vue d'un apprenant macédonien du FLE, ces traits différents représentent un obstacle à leur maîtrise pour, au moins, deux raisons principales :

- ils sont particulièrement nombreux et, par suite, difficiles à retenir et à réemployer de la part des apprenants ;

- leurs équivalents macédoniens ne sont pas construits selon les mêmes modèles.

En nous basant sur des études déjà menées sur les prédicats nominaux à verbe *faire* (celles de J. Giry-Schneider et de G. Gross), nous nous proposons tout d'abord de présenter leurs variétés en français tant du point de vue formel que du point de vue sémantique. Puis, nous présenterons la variété des prédicats nominaux à verbe *прави* (ou à un de ses synonymes, tels : *врши*, *чини*, *стори*) dans la langue macédonienne. Finalement, nous allons confronter ces deux variétés afin d'en déterminer leurs différences.

Notre objectif sera d'examiner la possibilité d'une régularité éventuelle par rapport aux équivalents macédoniens des prédicats nominaux à verbe *faire*.

Mots-clés : prédicat nominal, locution verbale, *faire*, *прави*

БАБАМОВА Ирина, вонреден професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје –

irina_babamova@yahoo.com

Именските предикати со глаголот faire од контрастивна француско-македонска гледна точка

Именските предикати со глаголот *faire* се една од спецификите на францускиот јазик според кои тој се разликува од македонскиот. Тие претставуваат збир од предикати во чии рамки може да се изделат повеќе модели што се одликуваат со разлики на формален и на семантички план. Од гледна точка на еден македонски изучувач на францускиот јазик, овие разлики претставуваат пречка за нивно совладување заради најмалку две главни причини:

- тие се исклучително бројни, па заради тоа учениците тешко ги запомнуваат и ретко ги преупотребуваат,

- нивните македонски еквиваленти не се образувани според истите модели.

Потпирајќи се на постоечки студии за именските предикати со глаголот *faire* (оние на Ж. Жири-Шнајдер и на Г. Грос) најпрвин ќе ја претставиме

нивната разновидност во францускиот јазик како од формален така и од семантички аспект. Потоа ќе ја претставиме разновидноста на именските предикати со глаголот *прави* (или со еден од неговите синоними како: *врши*, *чини*, *стори*) во македонскиот јазик. Најпосле ќе ги споредиме за да ги утврдиме нивните разлики.

Нашата цел е да испитаме дали може да постои регуларност на моделите што се јавуваат како македонски еквиваленти на именските предикати со глаголот *faire*.

Клучни зборови: именски предикат, глаголски израз, *faire*, *прави*

БИЛЈАНОВСКА Билјана, freelance преведувач-толкувач-

bibi.biljanovska@gmail.com

Француската философска мисла и нејзините влијанија во земјите на франкофонијата

“Постојат злостори од страст и злостори по логика. Казнениот закон најсестрано ги разликува оние со предумисла. Ние сме во време на предумисли и совршени злостори. Нашите криминалци не се повеќе оние невооружени деца кои се правдаа со љубовта. Спротивно, тие се возрасни, а нивните алиби се неотповикливи: философијата е онаа што може секому да послужи, дури убијците да ги претвори во судии.”

Почнувајќи ја расправата на насловената тема со овој извонреден цитат од воведниот дел на “Бунтовниот Човек” на Албер Ками, сакам да подвлечам дека “философијата е онаа што може секому да послужи” не само “убијците да ги претвори во судии”, туку дека ги проникнува сите сфери на секојдневната борба за опстанок. Работејќи едно подолго време на преводите на неколкумина позначајни француски творци, меѓу кои освен споменатиот се присутни и делата на Морис Мерло Понти, Емануел Муније, Роже Гароди, Пол Фулкие и Ги Еренест Дебор, во оваа прилика сакам да го подвлечам не само големиот значај на оваа книжевност за формирањето на свеста на цели едни генерации, туку пред сè за големите влијанија што тие ги извршиле и сè уште ги вршат во формирањето на свеста на цели интелектуални елити, со тоа и на самата организација на политичкиот живот во земјите каде се тие обврзувачка

литература преку образованите програми на средношколските, или пак високошколските установи и институции.

Клучни зборови : превод, книжевност, мисла, философи, франкофонски

BILJANOVSKA Biljana, traducteur – interprète freelance

bibi.biljanovska@gmail.com

La pensée philosophique française et ses influences dans les pays de la francophonie

« Il y a des crimes de passion et des crimes de logique. La frontière qui les sépare est incertaine. Mais le Code pénal les distingue, assez commodément, par la préméditation. Nous sommes au temps de la préméditation et du crime parfait. Nos criminels ne sont plus ces enfants désarmés qui invoquaient l'excuse de l'amour. Ils sont adultes, au contraire, et leur alibi est irréfutable : c'est la philosophie qui peut servir à tout, même à changer les meurtriers en juges ».

En commençant la discussion sur notre sujet par la citation exceptionnelle de l'introduction de « L'Homme révolté » d'Albert Camus, je souhaiterais souligner que «la philosophie peut servir à tout un chacun » et non seulement à « changer les meurtriers en juges », mais aussi à pénétrer toutes les sphères de la lutte quotidienne pour la survie. Après avoir travaillé un certain temps sur les traductions de quelques auteurs français significatifs, parmi lesquelles se trouvent également les œuvres de Maurice Merlot Ponty, d'Emmanuel Mounier, de Roger Garaudy, de Paul Foulquier et de Guy Ernest Debord, je voudrais souligner la signification de cette littérature non seulement pour la création de la conscience de toute une série de générations, mais aussi pour les grandes influences que ces auteurs ont exercées et exercent toujours sur la création de la conscience des élites intellectuelles, et par conséquent sur l'organisation de la vie politique dans les pays où ils représentent une littérature d'éducation obligatoire à travers les programmes éducatifs des établissements secondaires ou des établissements et instituts supérieurs.

Mots-clés : traduction, littérature, pensée, philosophes, francophone

BLAŽESKA Ana, chargée d'enseignement, Faculté de philologie „Blaže Koneski”,

Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje –

ana.blažeska84@yahoo.com

Ressources numériques pour les interprètes franco-macédoniens

La préparation est un des paramètres susceptibles d'influencer la qualité de l'interprétation. Au cours des réunions multilingues, les interprètes ont souvent des connaissances très limitées du thème traité par rapport aux participants. En plus, faute de temps et/ou de ressources, ils n'ont souvent pas la possibilité de chercher la signification d'une expression ou d'un terme peu ou pas connu après l'avoir entendu à la réunion même.

Ce sont les raisons pour lesquelles les interprètes sont obligés à utiliser toutes les ressources qu'ils ont à disposition avant la réunion, s'ils veulent acquérir un certain niveau de connaissances théoriques et terminologiques nécessaires pour produire de l'interprétation de qualité.

Dans cette communication, nous allons proposer une brève analyse des ressources numériques qui pourraient être utiles aux interprètes macédoniens ayant le français parmi les langues de travail. Cette analyse s'étendra sur des sites internet utiles, des dictionnaires et des glossaires en ligne et présentera les principaux avantages et inconvénients dans leur utilisation par les interprètes franco-macédoniens. L'objectif final sera d'apporter une contribution à l'amélioration du niveau de qualité et de professionnalisme de l'interprétation franco-macédonienne.

Mots-clés : ressources numériques, préparation terminologique, préparation théorique, qualité de l'interprétation, interprètes franco-macédoniens

БЛАЖЕСКА Ана, надворешен наставен соработник, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје – ana.blazeska84@yahoo.com

Нумерички ресурси за француско-македонските толкувачи

Подготовката е еден од параметрите што може да влијаат врз квалитетот на толкувањето. За време на повеќејазични состаноци, знаењата на толку-

вачите за дадена тема се честопати поограничени од знаењата на учесниците. Освен тоа, заради недостиг од време и/или од извори, тие честопати немаат можност да го побараат значењето на некој малку познат или непознат израз или термин што го слушнале на состанокот.

Заради тие причини, толкувачите се принудени да ги користат сите извори што им стојат на располагање пред состанокот доколку сакаат да стекнат извесно ниво на теориски и терминологски познавања неопходни за квалитетно толкување.

Во ова излагање ќе понудиме кратка анализа на нумеричките извори што би можеле да им користат на македонските толкувачи кои го имаат и францускиот како работен јазик. Анализата ќе ги опфати корисните интернет сајтови, он-лајн речниците и глосарите и ќе ги претстави главните предности и недостатоци во нивното користење од страна на француско-македонските толкувачи. Крајната цел би била да дадеме придонес во подобрувањето на нивото на квалитет и на професионалност во француско-македонското толкување.

Клучни зборови : нумерички извори, терминологска подготовка, теориска подготовка, квалитет во толкувањето, француско-македонски толкувачи

BLONDEAU Nicole, maître de conférences, Université Paris 8 Vincennes Saint

Denis - nicole.blondeau@wanadoo.fr

*Littératures dites “francophones” et
enseignement/apprentissage du français langue étrangère: un
rendez-vous manqué ?*

Des travaux du Conseil de l'Europe au Cadre européen commun de référence pour les langues (2001), de la Déclaration universelle de l'UNESCO sur la diversité culturelle (2001) aux publications des travaux des chercheurs et des praticiens, il n'est de cesse de promouvoir l'ouverture à la diversité, dont le français, parlé par environ 200 millions de locuteurs parmi lesquels 72 millions de locuteurs partiels (La Francophonie dans le monde 2006-2007, Nathan, 2007), serait l'un des vecteurs.

Si la problématique de la diversité est posée dans de nombreux discours d'autorité ou en quête d'autorité, ainsi que dans des publications pédagogiquement ciblées et souvent engagées dans la promotion de l'inflexion littéraire dans la didactique du français langue étrangère (FLE), si ces écrits en appellent aux littératures comme espaces d'ouverture à l'interculturalité, à l'appréhension de l'altérité, il n'en est pas moins vrai que les manuels de FLE, dont la diffusion est importante, et dont les effets sont sans doute lourds dans la reproduction de représentations et la production d'imaginaires, persistent à marginaliser, voire ignorer les textes littéraires, a fortiori ceux appartenant au monde francophone.

La marginalisation, la mise aux frontières d'écrits en français d'auteurs traversés et travaillés par des Histoires et des infléchissements culturels non exclusivement hexagonaux posent question à la didactique du FLE, en particulier dans l'élaboration d'imaginaires libérés, mais non ignorants, du poids historique de la culture/histoire de la nation française, et à la fois irrigués par leur propre passé culturel et historique.

Cette communication se donne pour objet d'interroger ces paradoxes et d'éclairer les raisons de ce rendez-vous manqué entre enseignement du français et littératures dites « francophones ».

Mots-clés : littératures, francophonies, diversité, enseignement, Histoire, reproduction

БЛОНДО Никол, вонреден професор, Универзитет Париз 8 Венсен Сен Дени
– nicole.blondeau@wanadoo.fr

*Книжевностите што се нарекуваат „франкофонски“ и наставата/
изучувањето на францускиот јазик како странски: пропуштена средба?*

Од материјалите на Советот на Европа до Заедничката европска референтна рамка за јазиците (2001), од Универзалната декларација на УНЕСКО за културна различност (2001) до публикациите на трудови од истражувачи и практичари, постојано се промовира отвореност кон различноста, за којашто еден од носителите би требало да биде францускиот јазик што го зборуваат околу 200 милиони говорители, од кои 72 милиони се делумни говорители (Франкофонијата во светот 2006-2007, Натан, 2007).

Иако тематиката за различноста се споменува во многу говори на луѓето од власта или на тие што претендираат на власт, како и во публикации со посебна педагошка намена, често вклучени во измените на литературен план во дидактиката на францускиот јазик како странски, иако во овие написи се упатува на книжевноста како на простор отворен за меѓукултурност, за прифаќање на различноста, сепак во учебниците по француски јазик како странски, чија распространетост е голема и чиишто ефекти врз репродукција на претставите и врз продукцијата на имагинарното по сè изгледа се силни, книжевните текстови сè уште се маргинализираат, дури и се игнорираат, секако и оние што му припаѓаат на франкофонскиот свет.

Маргинализацијата, истиснувањето на текстови напишани на француски јазик од страна на автори вклучени и обликувани во Истории и културни збиднувања кои не припаѓаат само на Франција, претставуваат проблем во дидактиката на францускиот јазик како странски, особено при изработката на имагинариуми ослободени но не и несвесни за историската тежина на културата/историјата на францускиот народ, а истовремено и проткаени со сопственото културно и историско минато.

Ова излагање си поставува за цел да ги разгледа тие парадокси и да ги расветли причините за пропуштената средба меѓу наставата по француски јазик и книжевностите што се нарекуваат „франкофонски“.

Клучни зборови: книжевност, франкофонија, различност, настава, Историја, репродуцирање

ДИМОВСКА Кристина, магистрант на Катедрата за Општа и Компаративна

книжевност, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје –

amato.maya@gmail.com

*Аспекти на херојот: Роланд од Песна за Роланд
наспроти Крале Марко од македонскиот цилус епски
песни*

Водечката идеја на ова истражување е да направи обид за компаративно приближување, поврзување и третирање на – пошироко – двата средновековни

епа (Песна за Роланд и епскиот циклус песни за Крале Марко) и – потесно – меѓу двата водечки ликови, Роланд и Крале Марко, истражувајќи ги нивните допирни точки, нивните културолошки, историски, амбиентални сличности и разлики и со тоа да ја постигне целта на нивно приближување на книжевен план. Иако навидум диспаратни, настанати во различни културно-историски епохи, на различно тло, овие две епски творештва пројавуваат потенцијал да бидат читани, истражувани и промислувани низ една заедничка визура – како средновековни епски дела кои даваат своевидна модифицирана и естетизирана (книжевна) визија за тогашните актуелни општествено-политички настани, но и на самата историјата.

Истражувањето ги ползува компаративниот и херменевтичкиот метод како адекватни за ефективно поставување на соодветно тло за пристапот кон двата текста, почитувајќи ги нивните разлики (време на настанување/писмено фиксирање, на различната културно-историска средина во која епските текстови настануваат и се читаат, но и на фактот дека наспроти епот за Роланд, постојат епските песни за Крале Марко, итн.), но и обидувајќи се да ги приближи еден до друг, да укаже на можната комуникација меѓу нив на книжевно-естетски план, преку аспектите на средновековниот (епски) херој како книжевно типизиран лик и, во случајов, како основна и појдовна категорија на промислување и анализирање.

Клучни зборови : епски јунак, историја, архетип, хиперболизација, идеал

DIMOVSKA Kristina, étudiant en Master au Département de Littérature générale et comparée, Faculté de Philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” à Skopje - amato.maya@gmail.com

Les aspects du héros : Rolland de La Chanson de Roland et le Roi Marco du cycle macédonien de poèmes épiques

L'idée directrice de cette recherche est d'établir un rapprochement, un lien et un traitement comparatif des deux poèmes épiques du Moyen Âge (*La Chanson de Roland* et le cycle épique de poèmes sur le Roi Marco) (de manière plus large) et des deux personnages principaux, Roland et le Roi Marco (de manière plus étroite), en analysant leurs points communs, leurs ressemblances et leurs différences culturelles,

historiques, locales, de manière à aboutir à leur rapprochement sur le plan littéraire. Bien que ces deux créations épiques soient lointaines, appartenant à des époques culturelles et historiques différentes et à des territoires différents, elles manifestent un potentiel de lecture, de recherche et de réflexion à travers une perspective commune – en tant qu'œuvres épiques du Moyen Age assurant une vision (littéraire) modifiée et esthétisée sur les événements politiques et sociaux, mais aussi sur l'histoire.

Cette recherche utilise les méthode comparative et herméneutique, comme étant adéquates pour l'élaboration effective d'une plate-forme d'approche des deux textes, tout en respectant leurs différences (le temps de création/fixation par l'écrit, le milieu culturel et historique distinct dans lequel les textes épiques apparaissent et se lisent, mais également le fait que face au poème épique sur Roland, il existe des poèmes épiques sur le Roi Marco, etc), et tout en essayant, à la fois, de les rapprocher l'un de l'autre, d'identifier la communication possible entre eux sur le plan esthétique et littéraire à travers les aspects du héros (épique) du Moyen Age, en tant que personnage littéraire typisé et, dans ce cas particulier, en tant que catégorie initiale et principale de réflexion et de l'analyse.

Mots-clés : héros épique, histoire, archétype, hyperbolisation, idéal

GACOIN-MARKS Florence, maître de conférences, Faculté des lettres, Université de Ljubljana - florence.gacoin-marks@guest.arnes.si

Entre France et Russie. Le traitement des éléments autonymiques dans les traductions en langues slaves du Testament français d'Andreï Makine

En tant qu'éléments dont la fonction n'est pas d'exprimer un signifié mais d'attirer l'attention sur le signifiant lui-même, les éléments autonymiques (au sens large) représentent un défi pour les traducteurs.

La présente recherche repose sur l'analyse des éléments autonymiques dans *Le Testament français*, roman d'Andreï Makine où ces derniers jouent un rôle particulièrement important et où ils sont d'autant plus complexes qu'ils sont également conditionnés par des phénomènes de déterritorialisation et de reterritorialisation. S'ensuit un examen approfondi de leur traitement dans huit

traductions du *Testament français* en langues slaves, notamment en macédonien. Après avoir constaté la diversité des solutions adoptées par les traducteurs, nous nous demanderons ce qui a pu motiver les différents choix et dans quelle mesure il est possible de proposer un traitement traductologique cohérent des éléments métalinguistiques et autonymiques du roman étudié.

Mots-clés : traductologie, littératures française et francophones, Andreï Makine, autonymie

ГАКУЕН-МАРКС Флоранс, вонреден професор, Филозофски факултет, Универзитет во Љубљана – florence.gacoin-marks@guest.arnes.si

Меѓу Франција и Русија. Третман на автонимните елементи во преводите на словенски јазици на „Францускиот тестамент“ од Андреј Макин

Автонимните елементи (во поширока смисла), како елементи чијашто функција не е да изразат некое значење туку да свртат внимание на самиот означител, претставуваат предизвик за преведувачите.

Ова истражување е базирано врз анализата на автонимните елементи во романот на Андреј Макин *Францускиот тестамент*, каде што имаат особено важна улога и се дотолку посложени бидејќи се условени и од феномените на детериторизација и ретериторизација. Следи продлабочена анализа како овие елементи се третирали во осум преводи на *Францускиот тестамент* на словенски јазици, особено на македонскиот. Откако ќе ги констатираме различните решенија што ги прифатиле преведувачите, ќе си го поставиме прашањето што е тоа што можело да го мотивира различниот избор и во која мерка е можно да се предложи кохерентен традуктолошки третман на мета-јазичните и автонимните елементи на анализираниот роман.

Клучни зборови : традуктологија, француска книжевност, франкофонски книжевности, Андреј Макин, автонимија

GUȚU Ion, maître de conférences, Université d'État de Moldova –

i_gutu@hotmail.com

Variétés du français dans l'expérience didactique moldave

L'enseignement du français dans le cadre de la francophonie roumaine, puis moldave connaît une expérience plus que séculaire. Ayant débuté comme variante d'enseignement élitiste ou individuel destiné aux enfants des boyards et des princes moldaves, le français a abouti, parallèlement avec l'évolution de la francophonie en général (élitiste/de masse et idéologisée/de masse et non idéologisée), à une riche diversité formative propre si bien au niveau scolaire qu'à celui universitaire. Cette diversité concerne l'enseignement du FLE au niveau pré- et universitaire, du FLS dans les classes bilingues, du FOS dans le système universitaire et les filières francophones.

Durant la dernière décennie le processus de projection-enseignement-apprentissage-évaluation dans la République de Moldova a subi, sous l'influence du système éducatif européen, plusieurs changements essentiels qui concernent la philosophie de l'éducation, les modèles d'enseignement, la centration dans l'éducation, le type de dominante éducative, ce qui par conséquent s'est répercuté sur l'élaboration des curricula, des standards d'efficacité de l'enseignement et des manuels, y inclus sur la diversité du français enseigné.

Mots-clés : FLE, FLS, FOS, curricula nationaux des LE, curricula pour les classes bilingues, dominante éducative, domaines curriculaires, compétences

ГУЦУ Јон, вонреден професор, Државен универзитет на Молдавија –
igutu@hotmail.com

*Вариетети на францускиот јазик во молдавската дидактичка
практика*

Наставата по француски јазик во рамките на романската франкофонија, а потоа и во молдавската има традиција повеќе од еден век. Откако започна како вид на елитистичка, односно индивидуална настава наменета за децата на бојарите и на молдавските принцови, францускиот јазик, паралелно со развојот на франкофонијата општо (елитистичка/ масовна и идеологизирана/ масовна и

неидеологизирана), достигна до посебен богат наставен диверзитет, како на училишно, така и на универзитетско ниво. Ова се однесува на наставата на францускиот јазик како странски на предуниверзитетско и на универзитетско ниво, на францускиот како втор јазик во двојазичните паралелки, на францускиот јазик како јазик на струката во високото образование и во франкофонските насоки.

Во Република Молдова, во последнава деценија, под влијание на европскиот образовен систем, процесот на планирање-настава-изучување-оценување претрпе повеќе битни промени кои се однесуваат на филозофијата на образованието, на моделите на наставата, на центрираноста во образованието, на типот на едукативна доминанта, што потоа се одрази на изработката на курикулуми, на стандарди за ефикасност на наставата и на учебници, како и на разновидноста на францускиот јазик што се предава.

Клучни зборови : FLE (француски јазик како странски), FLS (француски јазик како втор јазик), FOS (француски јазик како јазик на струката), државни курикулуми за странски јазици, курикулуми за двојазични паралелки, едукативна доминанта, домени на курикулуми, компетенции

ЃУРЧИНОВА Анастасија, редовен професор, Филолошки факултет „Блаже

Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје –

anastasijagjurcinova@gmail.com

Поетиката на различното на Едуар Глисан. Еден франкофонски прилог кон развојот на постколонијалната мисла

Едуар Глисан (1928-2011), поет, романиер и есеист, се смета за еден од највлијателните автори на современата франкофонска или „карипска“ мисла. Глисан е творец на идејата за културната „креолизација“ или културниот плурализам, на поетиката на релации и соодноси, на дистинкцијата помеѓу атавистичките и комплексните култури. Неговиот концепт за „архипелагот“, на пример, е особено близок до идејата на „ризомот“ на француските филозофи Делез и Гатари. На мошне оригинален начин овој автор ги промислува поимите на јазикот и идентитетот, потеклото и припадноста, центарот и маргините,

гледајќи го светот како мрежа од многубројни културни заедници кои се во постојано менување, движење и комуникација. Во овој текст ќе биде разгледано делото на Глисан од аспект на споменатите категории, пред сè преку анализа на книгата „Вовед во една поетика на различното“, но истото ќе се поврзе и со основните концепти на некои од корифеите на постколонијалната мисла: Франц Фанон, Гајатри Спивак и Хоми Баба.

Клучни зборови : поетика на различното, поетика на релации, креолизација, франкофонски култури, постколонијална мисла

GJURČINOVA Anastasija, professeure des Universités, Faculté de Philologie „Blaže Koneski”, Université de „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje –

anastasijagjurcinova@gmail.com

La poétique du divers d'Edouard Glissant. Une contribution francophone au développement de la pensée postcoloniale

Edouard Glissant (1928 – 2011), poète, romancier et essayiste, est considéré comme l'un des auteurs les plus influents de la pensée contemporaine francophone ou « caraïbe ». Glissant est créateur de l'idée de la « créolisation » culturelle ou du pluralisme culturel, de la poétique de la relation et de la corrélation, de la distinction entre les cultures ataviques et complexes. Son concept d' « archipel », par exemple, est tout particulièrement proche de l'idée de « rhizome » des philosophes français Deleuze et Guattari. D'une manière très originale, cet auteur réfléchit sur les notions de langue et d'identité, d'origine et d'appartenance, de centre et de marges, en regardant le monde comme un réseau constitué de nombreuses communautés culturelles en perpétuel changement, mouvement et communication. Dans ce texte, nous considérons l'œuvre de Glissant du point de vue des catégories évoquées ci-dessus, avant tout par l'intermédiaire de l'analyse de l'œuvre « Introduction à une poétique du divers », mais nous relierons également cet aspect aux concepts fondamentaux de certaines autorités de la pensée postcoloniale : Frantz Fanon, Gayatri Spivak et Homi Bhabha.

Mots-clés : la poétique du divers, la poétique de la relation, créolisation, cultures francophones, pensée postcoloniale

IDOUGHI Sahra, Doctorante en deuxième année SDL/didactique des langues,
Université Paris 8 Vincennes Saint Denis –

idoughisahra@yahoo.fr

*Le statut de la langue française en Algérie et son impact sur
l'enseignement de la littérature francophone dans le système
éducatif de l'indépendance à nos jours*

Afin de recouvrer son identité nationale, l'Algérie, au lendemain de son indépendance, en 1962, s'est engagée dans la politique d'arabisation. Dans cette quête de la réhabilitation de l'identité arabo-musulmane et d'uniformisation nationale, l'école, institution par excellence de la diffusion idéologique, a joué un rôle plus que déterminant, notamment à travers sa politique d'enseignement des langues étrangères. L'enseignement de ces dernières, considérées comme menaçant l'unité nationale, est réduit au strict minimum. Dans ce contexte, le français qui était la langue d'enseignement pendant la colonisation et après, par manque d'enseignants arabophones, est aujourd'hui enseigné en qualité de langue étrangère amputée de toute référence culturelle. De ce fait, la place réservée à la littérature francophone, espace d'ouverture sur le monde et sur les cultures francophones, est marginalisée. Certains écrivains francophones, à l'instar de Kateb Yacine, de Rachid Mimouni et de Mouloud Mammeri, pourtant algériens, ont été bannis des programmes et des manuels scolaires pendant des années.

Dans le cadre de ce colloque, il sera question d'interroger la place de la littérature francophone dans le système éducatif algérien, à la lumière de la politique linguistique définie par les instances officielles.

Mots-clés : arabisation, identité, langue/Culture francophone, littérature francophone, enseignement du français

ИДУГИ Сара, докторант по науки за јазикот/дидактика на јзиците, Универзитет Париз 8 Венсен Сен Дени – idoughisahra@yahoo.fr

Статусот на францускиот јазик во Алжир и неговото влијание врз наставата на франкофонската книжевност во образовниот систем од независноста до денес

Веднаш по стекнувањето на независноста, во 1962 година, со цел повторно да го воспостави својот национален идентитет, Алжир започна политика на арабизација. Во таа потрага за рехабилитирање на арапско-муслиманскиот идентитет и за национално сплотување, училиштето како институција *par excellence* за ширење на идеологии, одигра решавачка улога, особено преку неговата политика за изучување на странските јазици. Наставата на странските јазици, што се сметаа како закана за националното единство, беше сведена на строг минимум. Во тој контекст, францускиот јазик којшто беше наставен јазик за време на колонизацијата, а и подоцна, поради недостиг на арабофонски наставници, денес се предава како странски јазик од кој се отстранети сите културни референци. Поради тоа, местото наменето за франкофонската книжевност, тој простор на отворање кон светот и кон франкофонските култури, е маргинализирано. Некои франкофонски писатели, како што се случи со Катеб Јасин, Рашид Мимуни и Мулуд Мамери, иако Алжирци, беа исфрлени од програмите и од школските учебници за долги години.

Во рамките на овој симпозиум, ќе се покрене прашањето за местото на франкофонската книжевност во алжирскиот образовен систем, во рамките на јазичната политика дефинирана од официјални инстанци.

Клучни зборови: арабизација, идентитет, франкофонски(а) јазик/Култура, франкофонска книжевност, настава по француски јазик

JAKIMOVSKA Svetlana, docteur ès sciences philologiques –

svetler@yahoo.com

*Les tropes dans la langue juridique et leur traduction du français
en macédonien et vice versa*

Le terme *trope* désigne les figures de style indiquant certains détournements de sens. On distingue plusieurs types de tropes mais l'objet de la présente communication sera la métaphore et la métonymie. En principe, l'utilisation des tropes de même que de toutes les figures de style est liée aux textes littéraires, mais comme il n'y a pas de limite stricte entre les textes littéraires et les textes spécialisés, il devient évident que les tropes jouent un rôle très important dans le cadre des langues spécialisées, même dans la langue du droit qui impose des critères particulièrement élevés par rapport à la monoréférence. Cette communication se concentrera sur les défis de caractère linguistique et culturel auxquels fait face le traducteur au cours du processus de la traduction d'un texte juridique du macédonien en français et vice versa. On analysera aussi la manière dont les tropes sont représentés dans les ressources terminographiques pour pouvoir déterminer leur contribution à une traduction réussie.

Mots-clés : trope, langue du droit, le macédonien, le français, traduction

ЈАКИМОВСКА Светлана, доктор по филолошки науки –

svetler@yahoo.com

*Тропите во правниот јазик и нивното преведување од француски на
македонски јазик и обратно*

Терминот *тропа* означува стилски фигури што искажуваат одредени промени на значењето. Има повеќе видови тропи, меѓутоа предмет на ова излагање ќе бидат метафората и метонимијата. Во принцип, користењето на тропите, исто како и на сите други стилски фигури, се поврзува со книжевни текстови, но бидејќи не постои строга граница меѓу книжевните и стручните текстови, станува очигледно дека тропите имаат многу важна улога во рамките на стручните јазици, па дури и во правниот јазик којшто налага особено високи критериуми во однос на монореферентноста. Ова излагање ќе се фокусира врз

предизвиците од јазичен и културен карактер со коишто се соочува преведувачот во процесот на преведување на правен текст од македонски на француски јазик и обратно. Ќе го анализираме и начинот на којшто се претставени тропите во терминографските ресурси за да може да се определи нивниот придонес за еден успешен превод.

Клучни зборови : тропа, правен јазик, македонски јазик, француски јазик, преведување

JOVANOVIĆ Vera, assistante, Filološko-umetnički fakultet, Université de Kragujevac - lullabyav@gmail.com

La Théorie d'aspectualité complexe dans l'analyse contrastive des temps verbaux en français et en serbe

La liste des équivalents français du parfait serbe (perfekat) contient une douzaine de formes verbales de l'indicatif (imparfait, plus-que-parfait, passé simple, passé composé, passé surcomposé, passé antérieur, présent, futur antérieur), du conditionnel (présent, passé) et du subjonctif (présent, passé). Dans notre communication nous nous proposons de donner la réponse à la question pourquoi si nombreux équivalents pour une seule forme verbale. D'abord, il existe deux sortes de parfait serbe, le parfait complet et le parfait défectif. Ensuite, les deux ont leurs emplois temporels et modaux.

L'inévitable point de départ dans l'analyse contrastive des temps verbaux en français et en serbe est le domaine de l'aspect étant donné les différences de l'encodage et des manifestations de l'aspect. Pour expliquer la traduction du parfait dans ses emplois temporels, nous cherchons la réponse dans la Théorie de l'aspectualité complexe de Carlotta Smith (1991) qui postule deux types d'informations aspectuelles codées par une prédication : l'aspect grammatical (opposition perfectif/ imperfectif) et l'aspect lexical (opposition entre les classes aspectuelles ou types de situations verbales).

Mots-clés : aspect grammatical, aspect lexical, parfait serbe, temps du passé français

ЈОВАНОВИЌ Вера, асистент, Филолошко-уметнички факултет, Универзитет во Крагуевац – lullabyav@gmail.com

Теоријата за сложена аспектуалност во контрастивната анализа на глаголските времиња во францускиот и во српскиот јазик

Листата на француски еквиваленти на српскиот перфект опфаќа дванаесетина глаголски форми од индикативот (imparfait, plus-que-parfait, passé simple, passé composé, passé surcomposé, passé antérieur, présent, futur antérieur), од кондиционалот (conditionnel présent, conditionnel passé) и од субјунктивот (subjonctif présent, s subjonctif passé). Во нашето излагање си поставуваме за цел да дадеме одговор на прашањето зошто има толку многу еквиваленти за само една глаголска форма. Како прво, постојат два вида српски перфект, комплетен перфект и дефектен перфект, а како второ, и двата имаат свои темпорални и модални употреби.

Неизбежна појдовна точка во контрастивната анализа на глаголските времиња во францускиот и во српскиот јазик е доменот на глаголскиот вид, со оглед на разликите во енкодирањето и во манифестирањата на аспектот. За да го објасниме преведувањето на перфектот во неговите темпорални употреби, одговорот го бараме во Теоријата за сложена аспектуалност на Карлота Смит (1991) која постулира два вида аспектуални информации кодирани со една предикација: граматички аспект (опозиција свршен/несвршен) и лексички аспект (опозиција меѓу аспектуалните класи или типови на глаголски ситуации).

Клучни зборови: граматички аспект, лексички аспект, српски перфект, минати времиња во францускиот јазик.

КАРАНИКОЛОВА Луци, вонреден професор, Европски Универзитет, Скопје - lusikaranikolova@yahoo.com

Ема Бовари или: за ликотворчката функција на детаљот

Оваа статија ја третира проблематиката на детаљот во романот „Госпоѓа Бовари“ од Гистав Флобер. Вниманието е насочено кон литературната подробност што ја квалификува насловната херојка Ема Бовари.

Третманот на категоријата детаљ, толку типичен за реалистичното писмо и особено за романите на Флобер, покажува разновидност во својата ликотворечка функционалност. Се сретнува во неколку варијанти и тоа како: „материјален“, „напотребен“ и поретко како „вербален“.

Третманот на детаљот-како дел од поголема целина, допушта длабока и темелна анализа на ликот, кој, по дефиниција е зависен од природата на нарацијата.

Клучни зборови : детаљ, ликотворечка функција, „материјален“, „непотребен“, „вербален“ детаљ

KARANIKOLOVA Lucy, maître de conférences, Université européenne, Skopje - lusikaranikolova@yahoo.com

Ema Bovary ou : la fonction créatrice du détail

Cette étude traite de la problématique du détail dans le roman “Madame Bovary” de Gustave Flaubert. Notre attention se dirige vers les détails littéraires qui caractérisent la héroïne principale Ema Bovary.

Le traitement de la catégorie du détail, si typique du point de vue des écritures réalistes et particulièrement des romans de Flaubert, montre une diversité ou une variété dans sa fonctionnalité créatrice de personnages. Le détail se présente sous les formes suivantes : le détail “matériel”, le détail “redondant” et plus rarement “le détail verbal”.

Le traitement du détail en tant que partie d’une unité plus grande, rend possible une analyse profonde et fondamentale du personnage, qui par définition est soumis à la nature de la narration.

Mots-clés : détail, fonction créatrice de personnage, le détail “matériel”, “redondant”, “verbal”

КАСАПОСКА-ЧАДЛОВСКА Милена, виш лектор, Факултет за админи-

страција и менаџмент на информациски системи, Универзитет во Битола – milena.kasaposka@uklo.edu.mk

Некои преводни еквиваленти на партиципот на презент од француски на македонски јазик

Во рамките на наставата по француски јазик, особено при објаснување и усвојување на граматичките содржини, преведувањето од француски на македонски јазик претставува неизбежна активност. Во обид да се направи што попрецизна споредба на граматичките структури во двата јазика, заради полесно усвојување на граматичките категории од францускиот јазик и заради нивна понатамошна правилна употреба, освен што е потребно е да се одберат соодветни примери од појдовниот (француски) јазик, пожелно е да се исцрпат и најголемиот број преводни еквиваленти на целниот (македонски) јазик.

Од досегашното искуство во наставата, можевме да забележиме дека за слушателите проблем претставуваат пред сè оние граматички категории од францускиот јазик кои не постојат во македонскиот јазик. Еден од тие примери е францускиот партицип на презент. Во францускиот јазик, тој претставува нелична глаголска форма која нема ознаки за разликување на лице, број и аспект и не ја разликува категоријата време. Друга негова специфичност е двојната, глаголско-придавска функција.

Во македонскиот јазик, партиципот на презент многу рано бил исфрлен од употреба, сведувајќи се на прилошка форма, односно глаголски прилог.

Глаголскиот прилог многу често се јавува како преводен еквивалент за францускиот партицип на презент на македонски јазик, но како можни преводни решенија се среќаваат и да-конструкцијата, декларативната, причинската, временската и релативната зависносложена реченица.

Овој труд има за цел да даде преглед на дел од преводните еквиваленти на партиципот на презент од француски на македонски јазик врз примери извлечени од француската книжевност и дневниот печат. Во примерите кои ќе бидат разгледани, партиципот на презент се среќава со различни придавски и глаголски функции.

Клучни зборови : партицип на презент, француски јазик, македонски јазик,
преводни еквиваленти

KASAPOSKA-ČADLOVSKA Milena, lectrice, Faculté d'administration et de
management de systèmes informatiques, Université de Bitola –
milena.kasaposka@uklo.edu.mk

Quelques équivalents de traduction du français en macédonien du participe présent

Dans le cadre de l'enseignement de la langue française, et plus particulièrement lorsqu'il s'agit d'expliquer et d'acquérir des contenus grammaticaux, il est indispensable de recourir à la traduction du français en macédonien. Pour arriver à une comparaison précise des structures dans les deux langues qui pourra faciliter l'acquisition des catégories grammaticales du français et pérenniser leur emploi correct dans l'avenir, il est nécessaire de faire un choix d'exemples appropriés de la langue de départ – le français ainsi que de collecter le plus grand nombre possible d'équivalents dans la langue cible - le macédonien.

Notre expérience professionnelle dans l'enseignement nous a révélé que les apprenants ont avant tout des problèmes avec les catégories grammaticales spécifiques à la langue française et qui n'existent pas dans la langue macédonienne. La participe présent français en est l'un de ces exemples. En français, il représente une forme grammaticale impersonnelle qui n'a pas de marques distinctives pour les catégories de la personne, du nombre et de l'aspect et qui ne différencie pas la catégorie du temps. Une autre spécificité du participe présent est sa double fonction verbale et adjectivale à la fois.

Dans la langue macédonienne, le participe présent ne s'utilise plus depuis longtemps en tant qu'adjectif, et il s'est transformé en *glagolski prilog* (le gérondif), n'en retenant que sa fonction verbale.

La catégorie grammaticale *glagolski prilog* est très souvent utilisée en tant qu'équivalent macédonien du participe présent français, mais en matière d'équivalents de traduction possibles en macédonien nous pouvons trouver également la construction avec “da”, les propositions déclarative, causale, temporelle et relative.

Cette étude a pour objectif d'apporter une vue d'ensemble d'une partie des équivalents de traduction du participe présent du français en macédonien sur la base d'exemples tirés de la littérature française et de la presse quotidienne. Dans les exemples qui seront analysés, le participe présent français prend différentes fonctions adjectivales et verbales.

Mots-clés : participe présent, la langue française, la langue macédonienne, équivalents de traduction

КОЛЕМИШЕВСКА Слободанка, доктор по филолошки науки, виш лектор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје –

skolemisevska@yahoo.com

Дилема: императив или сегашно време на индикативот во деноминативниот модел глагол + именка во народните називи на растенијата во францускиот и во македонскиот јазик

Ќе стане збор за две спротиставени мислења во врска со сложените зборови според моделот Глагол + Именка, а коишто се однесуваат на народните називи на растенијата на француски и на македонски јазик. Според едни, станува збор за една апострофирана именка, којашто следи по императивот, а според други, тоа се „сложенки со глаголска тема, со именка субјект, каде сè се случува како да сме во присуство на еден глаголски елемент којшто е надворешен на парадигмата, и којшто ја има за основа најредуцираната форма на глаголот, онаа на трето лице на индикативот...“. Факт е дека постојат примери коишто подеднакво го потврдуваат и едното и другото гледиште.

Клучни зборови : деноминативни модели со глаголи, народни називи на растенијата

KOLEMIŠEVSKA Slobodanka, docteur ès sciences, lectrice, Faculté de philologie "Blaže Koneski", Université "Sts. Cyrille et Méthode" de Skopje - skolemisevska@yahoo.com

Dilemme: l'impératif ou le présent de l'indicatif dans le modèle de dénomination verbe+nom des noms populaires des plantes en français et en macédonien

Nous allons discuter deux opinions divergentes autour des mots composés des plantes en français et en macédonien, bâtis sur le modèle *Verbe + Nom*. D'après les uns, il s'agit d'un nom en apostrophe, suivant un impératif et selon d'autres auteurs, ce sont des « composés à thème verbal, avec nom sujet, où tout se passe comme si nous étions en présence d'un élément verbal extérieur au paradigme, ayant pour base la forme la plus réduite du verbe, celle de la 3e personne de l'indicatif... ». Le fait est qu'il y en a des exemples qui confirment aussi bien l'une que l'autre position.

Mots-clés : modèles de dénomination à base verbale, noms populaires des plantes

KRSTIĆ Nenad, professeur des universités, Faculté de Philosophie, Université de Novi Sad - krsticne55@neobee.net

La traductologie et ses modèles théoriques

Dans la traductologie, on peut distinguer deux conceptions principales : *la conception linguistique* et *la conception littéraire*.

Selon *la conception linguistique*, la traduction est un processus dans lequel les unités linguistiques de la langue de départ se remplacent par les unités adéquates de la langue d'arrivée. L'analyse de la traduction se fait sur tous les niveaux linguistiques: phonologique, morphologique, syntaxique et sémantique.

La conception littéraire est basée sur la critique de la conception linguistique. Selon cette conception, on ne peut pas donner un modèle unique pour la traduction des œuvres qui ont une valeur artistique. Les partisans de la conception littéraire prétendent que le traducteur doit garder le style de l'original.

Mais, ce qu'il faut signaler ici, c'est que ces deux conceptions ne s'excluent pas mutuellement; au contraire, elles sont très complémentaires.

La traductologie connaît trois principaux modèles de la traduction: *le modèle sémantique, le modèle de transformation et le modèle de situation.*

Dans la communication présente, nous présentons tous ces trois modèles de la traduction.

Mots-clés : conception linguistique, conception littéraire, modèle sémantique, modèle de transformation, modèle de situation

КРСТИЌ Ненад, редовен професор, Филозофски Факултет, Универзитет во Нови Сад - krsticne55@neobee.net

Теоријата на преведувањето и нејзините теориски модели

Во теоријата на преведувањето можат да се согледаат две главни концепции: *лингвистичката концепција и книжевната концепција.*

Според *лингвистичката концепција*, преведувањето е еден процес во којшто јазичните единици на појдовниот јазик се заменуваат со адекватни единици од јазикот цел. Анализата на преводот се изведува на сите јазични нивоа : фонолошко, морфолошко, синтаксичко и семантичко.

Книжевната концепција се темели врз критиката на лингвистичката концепција. Според оваа концепција на може да се востанови еден единствен модел за преводот на делата што имаат уметничка вредност. Приврзаниците на книжевната концепција сметаат дека преведувачот мора да го зачува стилот на оригиналот.

Но, она на што овде треба да се укаже, тоа е дека овие концепции не се исклучуваат едната со другата; напротив, тие се многу комплементарни.

Теоријата на преведувањето знае за три основни модели на преведување : *семантичкиот модел, моделот на трансформација и моделот на ситуација.*

Во ова излагање, ќе ги претставиме сите три модели на преведувањето.

Клучни зборови : лингвистичка концепција, книжевна концепција, семантички модел, модел на трансформација, модел на ситуација

MITREVA Ilinka, professeure des universités, Faculté de philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje –

ilinka_mitreva@yahoo.com

Le Nouveau Roman dans la pensée théorique des Balkans

Le Nouveau Roman, phénomène littéraire des années soixante, qui a suscité plus de polémiques que de successeurs et qui a inspiré plus de thèses de doctorat que de lecteurs, n'était pas sans écho dans la pensée théorique des Balkans. Hostiles aux innovations formelles des nouveaux romanciers, certains critiques ont traité ce mouvement de pur formalisme. D'autres ont trouvé dans ces recherches une contribution au développement du roman moderne.

Mots-clés : Nouveau Roman, Nouvelle critique, psychologie, personnage, surface, description

МИТРЕВА Илинка, редовен професор, Филолошки Факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје –

ilinka_mitreva@yahoo.com

Новиот Роман во теориската мисла на Балканот

Новиот Роман, литературен феномен од шеесетите години што предизвика повеќе полемски отколку следбеници и инспирира повеќе докторски тези отколку читатели, не остана без одек во теориската мисла на Балканот. Некои критичари, непријателски расположени кон формалните иновации на романиерите на Новиот Роман, ова движење го третираат како чист формализам. Други пак, пронајдоа во овие истражувања еден придонес кон развојот на модерниот роман.

Клучни зборови : Нов Роман, Нова критика, психологија, лик, површина, опис

МОЈСОВА-ЧЕПИШЕВСКА Весна, вонреден професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – vesnamojsova@hotmail.com

Француската книжевност и култура во наставата по предметите од областа современа македонска книжевност

Овој текст покажува во/до кој степен се инкорпорирани француската книжевност и култура во наставата на предметите кои ја изучуваат современата македонска книжевност на Катедрата за македонска книжевност и јужнословенски книжевности при Филолошкиот факултет Блаже Конески. Клучни книжевни фигури и појави во македонските книжевност и култура се доведуваат во релација со големите имиња и појави на француската книжевност и култура (како Ацо Караманов или Радован Павловски и францускиот симболизам, или Петре М. Андреевски и францускиот надреализам, или Ристо Крле со *Парите се отепувачка* и Васил Иљоски со *Чест* и Камиевиот егзистенцијализам, или *Париските приказни* на Влада Урошевиќ со француската култура воопшто) и во тој контекст се бара од самите студенти читање и познавање и на двете книжевности и култури. Во периодот од кога е воведен ЕКТС на студирање одбранети се и два дипломски труда кои ја третираат токму оваа релација (Билјана Атанасовска. „Ацо Караманов – Рембоовска младост и Бодлерова зрелост“ и Катерина Апостолоска. „Медитеранските компоненти во драмата *Чест* на Васил Иљоски“).

Клучни зборови : француска книжевност, француска култура, современа македонска книжевност

MOJSOVA-CEPIŠEVSKA Vesna, maître de conférences, Faculté de philologie “Blaže Koneski”, Université “Saints Cyrille et Méthode” de Skopje – vesnamojsova@hotmail.com

La littérature et la culture françaises dans l'enseignement des matières relatives à la littérature macédonienne contemporaine

La présente communication indique dans quelle mesure sont incorporées la littérature et la culture françaises dans les curricula des matières qui ont pour objectif l'étude de la littérature macédonienne contemporaine au Département de littératures macédonienne et slavo-méridionales de la Faculté de philologie "Blaže Koneski". Des figures et des manifestations clés dans la littérature et culture macédoniennes sont mises en relation avec de grands noms et manifestations de la littérature et culture françaises (c'est le cas de Aco Karamanov, de Radovan Pavlovski et du symbolisme français, ou bien de Petre M. Andreevski et du surréalisme français, ou encore celui de Risto Krle avec son drame "Парите се отепувачка" ("L'Argent est meutrier"), de Vasil Iljoski avec "Чест" ("Honneur") et l'existentialisme de Camus, ou les cas de "Париски приказни" ("Les histoires parisiennes") de Vlada Urošević et la culture française en général). C'est dans ce contexte que la lecture et la connaissance des deux littératures et cultures sont demandées à nos étudiants. Depuis la mise en place du système européen de transfert de crédits (ECTS), nous avons eu deux soutenances de fin d'études (4 ans) qui mettent l'accent sur cette relation (celle de Biljana Atanasovska avec "Ацо Караманов – Рембоовска младост и Бодлерова зрелост" ("Aco Karamanov – la jeunesse de Rimbaud et la maturité de Baudelaire") et celle de Katerina Apostoloska avec "Медитеранските компоненти во драмата "Чест" на Васил Иљоски" ("Les composantes méditerranéennes dans la pièce "Honneur" de Vasil Iljoski").

Mots-clés : littérature française, culture française, littérature macédonienne contemporaine

NIKODINOVSKA Elena, bibliothécaire en chef, Bibliothèque nationale et universitaire „St. Clément d'Ohrid”, Skopje - conbel@t-home.mk

Les politiques culturelles de la Macédoine et de la France – analyse comparée

Les similitudes et les distinctions entre la France et la République de Macédoine dans le domaine de la culture avec une analyse comparée. Les fondements du rôle culturel de l'État en France qui est au sein

de la Communauté européenne et la Macédoine, pays candidat à l'Union européenne situé au cœur des Balkans. Comment la France et la Macédoine appréhendent la culture? Quelles sont leurs réactions face à la culture? La diversité culturelle ou plutôt "la bataille de la diversité culturelle" comme un atout dans la francophonie. Le contexte historique de la diversité culturelle et la diversité culturelle avec le regard sur l'autre. Comment rester soi, tout en étant universel? L'objectif étant donc de mieux distinguer les spécificités culturelles de la France et de la Macédoine en les comparant entre elles au sein de leur communauté tout en tenant compte de l'histoire et du présent. La culture sera traitée comme un vaste ensemble de valeurs, de normes, d'idées avec quoi elle devient alors centrale. Un moyen idéal pour l'élargissement de la langue française. Le rôle culturel de l'État repose sur deux fondements: une volonté d'éducation et souci de préservation de ce qui forge l'identité de la nation. L'importance de l'aspect financier des gouvernements pour les programmes et la capacité des institutions et individus pour atteindre le but de la francophonie.

Mots-clés : francophonie, France, Macédoine, culture, livres, bibliothèques, patrimoine, cinéma, théâtre, musique

НИКОДИНОВСКА ЕЛЕНА, раководител библиотекар, Национална и универзитетска библиотека „Свети Климент Охридски“, Скопје –

conbel@t-home.mk

Културните политики на Македонија и на Франција – споредбена анализа

Сличностите и разликите меѓу Франција и Република Македонија во доменот на културата со една компаративна анализа. Основите на културната улога на државата во Франција којашто е во рамките на Европската Унија и во Македонија, земја кандидат за влез во Европската Унија, заземјаќи притоа средишно место на Блуканот. Како Франција и Македонија ја сфаќаат културата? Кои се нивните реакции во однос на културата? Културната разноликост или поскоро „битката за културната разноликост“, како адут во франкофонијата. Историскиот контекст на културната разноликост и културната разноликост со погледот врз другиот. Како да се остане свој, бивајќи истовремено и универзален? Целта е значи подобро да се воочат културните специфичности на

Франција и на Македонија, споредувајќи ги меѓусебно во рамките на нивната заедница, водејќи притоа сметка за историјата и за сегашноста. Културата ќе биде третирана како една широка целина на вредности, норми, идеи, со што таа станува централна. Едно идеално средство за ширење на францускиот јазик. Културната улога на Државата почива врз две основи: волја за образование и грижа за зачувување на она што го гради идентитетот на една нација. Важноста на финансискиот аспект на владите за програмите и капацитетот на институциите и на поединците за да се достигне целта на франкофонијата.

Клучни зборови : франкофонија, Франција, Македонија, култура, книги, библиотеки, наследство, кино, театар, музика

NIKODINOVSKI Zvonko, professeur des universités, Faculté de philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje -

nikodinz@yahoo.it

*L'humour linguistique basé sur les locutions
phraséologiques*

L'humour en tant que stimulus (objet) qui provoque le rire peut être abordé de différents points de vue. Nous partirons de la distinction entre l'humour verbal, qui est provoqué par le discours, et l'humour non-verbal, qui est provoqué par tout ce qui n'est pas verbal (tout objet non élaboré par des signaux verbaux). Parmi les objets humoristiques verbaux, nous nous intéressons tout particulièrement à l'humour linguistique ou celui qui se fonde sur les ressources du langage.

Parmi les éléments linguistiques constitutifs de l'objet humoristique nous étudions plus particulièrement les locutions phraséologiques. Nous nous penchons sur les manifestations diverses des locutions phraséologiques dans différentes formes de l'humour volontaire et involontaire (mots d'esprit, histoires drôles, gaffes) pour les décortiquer et en proposer une classification.

Mots-clés : humour, humour verbal, objet humoristique, humour linguistique, locution phraséologique, double isotopie, sens figuré, sens étymon

НИКОДИНОВСКИ Звонко, редовен професор, Филолошки Факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје -
nikodinz@yahoo.it

Јазичниот хумор заснован врз фразеолошки изрази

Хуморот како стимул (предмет) којшто ја предизвикува смеата, може да се разгледува од повеќе гледни точки. Ние ќе тргнеме од разликата меѓу вербалниот хумор, којшто е предизвикан од говорот, и не-вербалниот хумор, предизвикан од сето она што не е вербално (секој предмет којшто не е елабориран преку вербални знаци). Меѓу вербалните хумористични предмети, посебно се интересираме за јазичниот хумор или оној којшто се заснова врз ресурсите на јазикот.

Меѓу конститутивните јазични елементи на хумористичниот предмет, особено ги проучуваме фразеолошките изрази. Се осврнуваме на различните манифестации на фразеолошките изрази во различни форми на намерниот или ненамерниот хумор (афоризми, вицеви, гафови) со цел да ги расчлениме истите и да предложиме нивна класификација.

Клучни зборови : хумор, вербален хумор, хумористичен предмет, јазичен хумор, фразеолошки израз, двојна изотопија, фигуративно значење, етимонско значење

NOVAKOVIĆ Jelena, professeure des universités, Faculté de philologie, Université de Belgrade – novakovicj@sbb.rs

L'impact francophone sur la littérature serbe: le symbolisme français

Cette communication se propose d'examiner l'impact francophone sur la littérature serbe en prenant pour objet de recherche les traces du symbolisme français dans la poésie serbe de la seconde moitié du XXe siècle. Dans leurs textes théoriques, aussi bien que dans leur poésie elle-même, les poètes serbes de cette période (B. Miljković, B. Radović, I. V. Lalić, A. Vukadinović, J. Hristić) se réfèrent à Stéphane Mallarmé et à Paul Valéry, soit par des citations directes, soit par des emprunts à leurs œuvres, soit par des commentaires,

pour établir un dialogue avec eux. À travers ce dialogue ils élaborent une esthétique qui éloigne la poésie de la vie réelle pour la transformer en une expression « du sens mystérieux des aspects de l'existence ».

Mais, chacun de ces poètes actualise les références à Mallarmé et à Valéry de sa manière propre, en engageant parfois une polémique avec eux, ouverte ou discrète, pour exprimer son refus de s'enfuir de la réalité et de s'enfermer dans le monde inaccessible des symboles. Retirées de leur contexte premier, les références à Mallarmé et à Valéry obtiennent de nouvelles significations qui correspondent aux tendances de l'époque postmoderne à privilégier la réalité comme substance première de la poésie et qui confirment à la fois l'idée de la « productivité » du texte poétique, qui déconstruit la langue de communication pour reconstruire une autre langue.

Mots-clés : littérature, littérature française, poésie, poésie française, poésie serbe, symbolisme, dialogue

НОВАКОВИЌ Јелена, редовен професор, Филолошки Факултет, Универзитет во Белград - novakovicj@sbb.rs

Франкофонското влијание врз српската книжевност: францускиот симболизам

Оваа излагање си поставува за цел да го проучи франкофонското влијание врз српската книжевност земајќи ги како предмет на истражување трагите на францускиот симболизам во српската поезија од втората половина на дваесеттиот век. Во нивните теориски текстови, како и во самата нивна поезија, српските поети (Б. Миљковиќ, Б. Радовиќ, И. В. Лалиќ, А. Вукадиновиќ, Ј. Христиќ) се повикуваат на Стефан Маларме и на Пол Валери, било преку директни цитати, било преку позајмувања од нивните дела, било преку коментари, настојувајќи да воспостават дијалог со нив. Низ тој дијалог тие елаборираат една естетика којашто ја оддалечува поезијата од реалниот живот преобразувајќи ја во израз на „мистериозната смисла на аспектите на постоењето“.

Но, секој од овие поети го актуелизира упатувањето на Маларме и на Валери на нему својствен начин, започнувајќи понекогаш полемика со нив,

отворена или дискретна, за да го искаже својето одбивање да побегне од реалноста и да се затвори во недофатливиот свет на симболите. Извлечени од нивниот првобитен контекст, упатувањата на Маларме и на Валери добиваат нови значеања коишто кореспондираат со тенденциите на постмодернистичката епоха да ја привилегира реалноста како прва субстанца на поезијата и коишто ја потврдуваат истовремено идејата за „продуктивност“ на поетскиот текст, којшто го разградува јазикот на комуникацијата за да преизгради еден друг јазик.

Клучни зборови : книжевност, француска книжевност, поезија, француска поезија, симболизам, дијалог

ПАНДЕВ Димитар, редовен професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје

Улогата на уметничколитературниот превод врз стандардизацијата на јазикот (Македонскиот превод на „Тартарен Тарасконец“ од Алфонс Доде)

Во рефератот се разгледуваат јазичните особености на преводот на Ѓорѓи Шоптрајанов од француски на македонски јазик на делото „Тартарен Тарасконец (Tartarain de Tarascon) од аспект на историјата на македонскиот литературен јазик, при што особено внимание им се посветува на преводот на егзотизмите кои преку францускиот јазик навлегувале во македонскиот како и на одделни стилски постапки, пред се на акумулацијата, и на одделни стилски фигури (градацијата, синегдохата) кои се јавуваат како особеност на јазикот и на стилот на Алфонс Доде и на натурализмот како литературен правец, особено карактеристичен за француската книжевност.

Клучни зборови : егзотизми, акумулација, градација

PANDEV Dimitar, professeur des universités, Faculté de philologie “Blaže Koneski”, Université “Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje

Le rôle ou l'impact de la traduction artistico-littéraire sur la standardisation de la langue (La traduction macédonienne de "Tartarin de Tarascon" d'Alphonse Daudet)

Dans cette communication, nous allons observer les particularités langagières de la traduction macédonienne de l'oeuvre "Tartarin de Tarascon", du point de vue de l'histoire de la langue littéraire macédonienne. Nous allons porter une attention particulière à la traduction des exotismes qui ont pénétrés dans la langue macédonienne par l'intermédiaire la langue française ainsi qu'à certains procédés stylistiques (l'accumulation en premier lieu) et figures stylistiques (la gradation, la synecdoque) qui témoignent de la particularité de la langue et du style d'Alphonse Daudet et du naturalisme en tant que mouvement littéraire caractéristique de la littérature française.

Mots-clés : exotismes, accumulation, gradation

ПАНДЕВА Лилјана, магистер по филолошки науки, ДБКИ –

lile_pandeva@hotmail.com

Заемки од францускиот јазик во македонската воена терминологија

Во рефератот се разгледуваат заемките од францускиот јазик во македонската воена терминологија во минатото и денес, со посебен осврт на лексиката поврзана со стандардите на НАТО.

Како подлога за анализа се користат примери од најновата теориска и стручна литература од областа на воените и безбедносните науки.

Клучни зборови : заемки, архаизми, неологизми

PANDEVA Liljana, M.A. en philologie – lile_pandeva@hotmail.com

Les emprunts français dans la terminologie militaire macédonienne

Dans ce travail, nous allons considérer les emprunts français introduits naguère ou récemment dans la terminologie militaire macédonienne et nous allons porter une attention particulière au lexique en liaison avec les standards de l'OTAN.

Cette analyse se base sur des exemples de la littérature théorique et spécialisée dans les domaines des sciences militaires et de sécurité.

Mots-clés : emprunts, archaïsmes, néologismes

PETROV Snežana, maître de conférences, Faculté de philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje –

snezanapetrov@yahoo.fr

La place de la culture et de la civilisation françaises et francophones dans l'enseignement/l'apprentissage du FLE à la Faculté de philologie de Skopje

Notre réflexion (fruit de notre expérience professionnelle) après une définition de la culture, de la civilisation et de l'interculturel, portera sur l'intégration de l'enseignement de la culture et civilisation françaises puis francophones dans le programme d'étude des départements de français et de traduction et d'interprétariat, sur les éléments culturels qui sont présentés dans les manuels universitaires de civilisation française et francophones ainsi que dans les manuels d'apprentissage du FLE, sur les contraintes des professeurs et les missions de chacun d'eux pour rendre la matière plus attractive et surtout sur l'intérêt que porte les étudiants à cette discipline.

Mots-clés : discipline, culture, civilisation, français, francophone, interculturel, enseignement, apprentissage, FLE, programme d'étude, manuel, intérêt, maîtrise de la matière

ПЕТРОВ Снежана, вонреден професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје – snezanapetrov@yahoo.fr

Местото на француската и франкофонската култура и цивилизација во наставата/учењето на францускиот како странски јазик на Филолошкиот факултет во Скопје

Откако ќе ја дефинираме културата, цивилизацијата и интеркултуралноста, нашето размислување (плод на нашето професионално искуство) ќе се насочи кон интеграцијата на наставата по француска култура и цивилизација

како и по франкофонски култури и цивилизации во наставните програми на Катедрата за француски јазик и книжевност и на Катедрата за преведување и толкување, на културолошките елементи присутни во универзитетските учебници по француска и франкофонски цивилизации како и во учебниците за изучување на францускиот како странски јазик, на должностите на професорот и на задачата што ја има секој од нив материјата да ја направи попривлечна и посебно на интересот што студентите го имаат за оваа дисциплина.

Клучни зборови : дисциплина, култура, цивилизација, француски, франкофонски, интеркултуралност, настава, учење, француски како странски јазик, наставна програма, учебник, интерес, владеење со материјата

POPOVSKA Elisaveta, maître de conférences, Faculté de philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje – elisapopovska@yahoo.com

La légende balkanique de l'emmurement dans une des Nouvelles Orientales de Marguerite Yourcenar

Le motif de l'emmurement, si fréquent dans les légendes et les chants traditionnels des peuples des Balkans, a servi d'hypotexte à Marguerite Yourcenar pour l'écriture de sa nouvelle «Le lait de la mort ». Cette communication propose une étude des sources dont s'est inspirée Yourcenar pour la création d'une nouvelle variante littéraire traitant le motif du sacrifice humain. Cette immolation, selon les chants populaires, était jugée indispensable pour que la construction tienne debout. La nouvelle de Yourcenar, en tant qu'hypertexte, montre à la fois des convergences et des divergences par rapport aux variantes que nous retrouvons respectivement dans les traditions serbe, macédonienne, albanaise, bulgare, roumaine... C'est pourquoi ce texte de Yourcenar peut être considéré comme une sorte d'amalgame de différents éléments présents dans différentes sources. D'ailleurs, dans la correspondance qu'elle a eue avec le professeur Božidar Nastev, Yourcenar indique certaines traces qui lui avaient servi d'inspiration. Mais, elle a réussi à réaliser à partir de ces traces une création originale qui possède son propre symbolisme et se montre une sorte d'apologie de l'amour maternel et conjugal.

Mots-clés : légende, chants populaires des Balkans, hypertexte, hypotexte, Orient

ПОПОВСКА Елисавета, вонреден професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје –
elisapopovska@yahoo.com

*Балканската легенда за сосидувањето во една од Ориенталните Новели на
Маргерит Јурсенар*

Мотивот на сосидувањето, толку чест во легендите и традиционалните пеења на народите од Балканот, ù послужил на Маргерит Јурсенар како хипотекст за пишување на нејзината новела „Млекото на смртта“. Ова излагање предлага проучување на изворите од коишто се инспирирала Јурсенар за создавање на една нова книжевна варијанта што го третира мотивот на човечкото жртвување. Таквото усмртување, според народните песни, било сметано за нужно за да може градбата да опстојува. Новелата на Јурсенар, како хипертекст, укажува истовремено на сличностите и разликите во однос на варијантите што ги наоѓаме во српската, македонската, албанската, бугарската, романската традиција... Затоа овој текст на Јурсенар може да се смета како еден вид амалгам на различни елементи присутни во различни извори. Впрочем, во преписката што ја имала со професорот Божидар Настев, Јурсенар спомнува одредени траги коишто ù послужиле како инспирација. Но, тргнувајќи од ваквите траги, таа успеала да создаде една оригинална творба којашто поседува сопствен симболизам и претставува еден вид апологија на мајчинската и брачната љубов.

Клучни зборови : легенда, народни песни од Балканот, хипертекст, хипотекст, Ориент

РУСОМАРОВА Зора, наставник по француски јазик, СОУ „Таки Даскало“ и ОУ „Даме Груев“, Битола – zora.rusomarova@laposte.net

*Основни карактеристики на преводот на поемата
Албатрос од Бодлер од француски на македонски јазик*

Во рефератот се дава опис на преводот на поемата *Албатрос* на Шарл Бодлер од француски на македонски јазик со неговите основни карактеристики на јазичните рамништа.

Овој труд е произлезен од преводот на поемата Албатрос на Шарл Бодлер на македонски јазик од Зора Русомарова, објавена во списанието СЛОВО на СОУ „Таки Даскало“ од Битола во 2009 година.

Експресивноста во рамките на македонскиот јазик се постигнува со употреба на некои фонеме или фонемски комбинации како асонанција и алитерација. Таму каде што не е можно да се употребат исти фонеме како во францускиот јазик, се врши замена со друга фонема, сè со цел да се постигне експресивноста. Некаде алитерацијата се постигнува делумно.

На морфолошко рамниште се присутни форми што покажуваат сличност со разговорниот јазик, на пр. личната замена за 3. л. ед. и мн., употреба на сегашно време. Сегашниот партицип се транспонира како лична глаголска форма. Се среќаваат оригинални зборообразувачки решенија, разновидност на лексички форми. Експресивноста во морфологијата се постигнува преку поретки множински форми како формите за збирна множина на –је, потоа примери кога не се употребува членската форма таму каде што тоа го бара контекстот и др.

На синтаксичко рамниште карактеристично е избегнувањето на удвојувањето, појава карактеристична за балканските јазици – како што е удвојувањето на директниот предмет кое повлекува испуштање на определениот член на именките и придавките заради постигнување на александринецот и ритмичкиот фактор кој е одлика на поемата. Карактеристично е и испуштање на присвојни придавки, лични заменки и сврзници.

Поезијата како форма на пишување најтешко се транспонира во друг јазик заради прозодијата, метриката, моделите на рима, ритамот, звуците итн.

Клучни зборови : Албатрос, Бодлер, превод, јазик, француски, македонски

RUSOMAROVA Zora, enseignante de français, école secondaire municipale “Taki Daskalo” et école primaire “Dame Gruev”, Bitola –

zora.rusomarova@laposte.net

Les caractéristiques fondamentales de la traduction du français en macédonien du poème “Albatros” de Baudelaire

Dans ce travail nous allons donner une description de la traduction du français en macédonien du poème “Albatros” de Charles Baudelaire avec ses caractéristiques principales du point de vue de l'équivalence langagière.

Cette étude est issue de la traduction du poème “Albatros” de Charles Baudelaire en macédonien faite par Zora Rusomarova et publiée dans la revue “Slovo” de l'école secondaire municipale “Taki Daskalo” de Bitola en 2009.

L'expressivité dans le cadre de la langue macédonienne est atteinte grâce à l'utilisation de certains phonèmes ou de combinaisons phonémiques comme sont l'assonance et l'alitération. Dans les cas où il est impossible d'utiliser les mêmes phonèmes que ceux de la langue française, ils sont remplacés par un autre phonème dans le but d'atteindre l'expressivité demandée. À certain endroit l'alitération n'est que partiellement atteinte.

Du point de vue de l'équivalence morphologique, nous notons la présence de formes qui sont proches du langage parlé, comme l'utilisation des pronoms personnels à la troisième personne du singulier et du pluriel ou l'utilisation du temps présent. Le participe présent se transpose en forme verbale personnelle. Nous rencontrons des procédés originaux de formation des mots, une variété de formes lexicales. L'expressivité dans la morphologie est atteinte grâce à de rares formes plurielles comme sont les formes de pluriel collectif en “-je”, ensuite des exemples lorsqu'il n'y a pas l'utilisation d'article là où le contexte en demande un etc.

Du point de vue de l'équivalence syntaxique, il est caractéristique de vouloir éviter le redoublement, un phénomène caractéristique des langues balkaniques – comme est le redoublement de l'objet direct qui mène au refoulement de l'article défini des noms et des adjectifs pour pouvoir obtenir l'alexandrin et le rythme qui est une distinction du poème. Ce qui est aussi caractéristique est l'omission des adjectifs possessifs, des pronoms personnels et des conjonctions.

La poésie en tant que forme d'écriture se transpose très difficilement dans une autre langue étrangère à cause de la prosodie, de la métrique, des modèles de rimes, du rythme, des sons ou musicalité etc.

Mots-clés : Albatros, Baudelaire, traduction, langue, français, macédonien

SCHLAMBERGER BREZAR Mojca, maître de conférences, Département de traduction et d'interprétation, Faculté des lettres, Université de Ljubljana – mojca.brezar@ff.uni-lj.si

Traduire Amin Maalouf – un écrivain français ou francophone

Amin Maalouf, écrivain français d'origine libanaise, est un écrivain typique qu'on peut trouver dans des librairies françaises sur les étagères intitulées »francophonie«, mais en même temps un prix Goncourt, lauréat d'un prix littéraire qui récompense les écrivains français. En quoi Maalouf est plus francophone que français? Que signifie le terme *écrivain francophone*? Un écrivain francophone est-il vraiment différent d'un écrivain français?

A travers le regard du linguiste et traducteur, nous allons, en premier temps, analyser le style d'Amin Maalouf dans ses romans *Le rocher de Tanios* et *Léon l'Africain*. Avec une analyse syntaxique de la phrase, une analyse sémantique des temps grammaticaux employés dans les deux romans, une analyse textuelle ainsi qu'une analyse du lexique utilisé, nous allons mettre en relief les caractéristiques de son style d'écriture. Ces caractéristiques comparées à la norme écrite française qui se veut une norme des milieux cultivés français nous révéleront peut-être en quoi les écrivains francophones pourraient différer des écrivains français.

En deuxième temps, nous analyserons les stratégies de traduction concernant les chapitres grammaticaux, sémantiques et textuels en question ainsi que le traitement des thèmes exotiques incluant une multitude de mots désignant des spécificités culturelles, qui à leur tour ne désignent pas la réalité française mais francophone. Ces mots dans le contexte de la présentation de Maalouf sont déjà expliqués pour un contexte français et, contrairement aux attentes, ne posent pas de problèmes de traduction.

Mots-clés : traductiologie, littérature francophone, Amin Maalouf, stylistique de la phrase, analyse textuelle

ШЛАМБЕРЖЕ БРЕЗАР Мојца, вонреден професор, Катедра за преведување и толкување, Филолошки факултет, Универзитет во Љубљана – mojca.brezar@ff.uni-lj.si

Преведување на Амин Маалуф – француски или франкофонски писател

Амин Малуф, француски писател од либанско потекло, е еден типичен писател којшто може да се најде во француските книжарници на полиците означени со „франкофонија“, но истовремено и добитник на наградата Гонкур, книжевна награда којашто наградува француски писатели. Во што е Маалуф повеќе франкофонски отколку француски? Што значи терминот *франкофонски писател*? Дали еден франкофонски писател е навистина различен од еден француски писател?

Најпрвин, ќе го анализираме, од гледна точка на лингвист и на преведувач, стилот на Амин Малуф во неговите романи *Спирата на Таниос* и *Леон Африканецот*. Преку една синтаксичка анализа на реченицата, преку семантичка анализа на граматичките времиња употребени во двата романа и текстуалната анализа, како и преку анализа на употребената лексика, ќе ги истакнеме карактеристиките на неговиот стил на пишување. Овие карактеристики споредени со пишаната норма на францускиот јазик која се претставува како норма на култивираниите француски средини, можеби ќе нè откријат по што франкофонските писатели би можеле да се разликуваат од француските писатели.

Во продолжение ќе ги анализираме стратегиите на преведување коишто се однесуваат на соодветните граматички, семантички и текстуални поглавја како и на третманот на егзотичните теми коишто вклучуваат мноштво зборови што означуваат културни специфичности, а коишто од своја страна не опишуваат француска туку франкофонска реалност. Таквите зборови во контекст на претставувањето на Маалуф се веќе објаснети во еден француски контекст и, спротивно на очекувањата, не претставуваат проблем при преведувањето.

Клучни зборови: теорија на преведувањето, франкофонска книжевност, Амин Маалуф, стилистика на реченицата, текстуална анализа

SIMASOTCHI-BRONÈS Françoise, maître de conférences, Département de

Littérature française, Université Paris 8 Vincennes Saint Denis –

francoise.simasotchi@univ-paris8.fr

*La littérature haïtienne : réflexions rétrospectives et
prospectives sur la francophonie postcoloniale*

Dans cette communication, j'aborderai quelques-unes des grandes lignes et quelques-uns des enjeux de la francophonie telle qu'elle apparaît dans la littérature en Haïti, ce pays que le tremblement de terre du 12 janvier 2010 a mis sous les feux de l'actualité. Ces circonstances extrêmes ont permis de mettre au jour quelques faits pour l'opinion publique française (et internationale). Le premier est, qu'au-delà de son extrême pauvreté, dans cette île de la Caraïbe, qui a conquis son indépendance depuis 1804, on a continué à s'exprimer en français. Et, qui plus est, a été révélée, inscrite dans une historicité complexe avec celle de la France, l'existence d'une littérature haïtienne riche et mondialement reconnue. En effet, nombreux sont les écrivains à s'être mobilisés et à être intervenus dans les divers médias français pour témoigner de leur attachement à rendre compte des réalités de leurs pays. Ils ont ainsi fait la preuve de la vitalité de cette littérature en langue française dans l'espace géographique américain.

L'exemple haïtien, me paraît particulièrement pertinent pour aborder et mener une réflexion sur les littératures francophones postcoloniales (ou non), tant il est représentatif de la multiplicité des problématiques qui entourent la notion de francophonie et auxquelles sont confrontées les créations littéraires qui en émanent.

Partant de quelques-unes des productions d'écrivains haïtiens faites dans cette situation particulière de l'urgence, ou aux lendemains des événements de 2010, je me propose de faire apparaître que la place occupée par la mise en perspective rétrospective et prospective des enjeux de leur écriture francophone nourrit une interrogation de la littérature dans sa mondialité contemporaine.

Mots-clés : francophonie, littératures caribéennes, littératures postcoloniales, écritures de l'urgence

СИМАЗОЧИ-БРОНЕС Франсоаз, вонреден професор, Катедра за француска книжевност, Универзитет Париз 8 Венсен Сен-Дени –
francoise.simasotchi@univ-paris8.fr

Книжевноста на Хаити: ретроспективни и проспективни размислувања за постколонијалната франкофонија

Во ова излагање ќе се осврнам на неколку главни црти и некои од влоговите на франкофонијата онаква каква што таа е претставена во книжевност а на Хаити, земјата којашто земјотресот од 12 јануари 2010 ја стави во центарот на вниманието. Тие екстремни услови овозможува да излезат на виделина неколку факти за француското (и меѓународното) јавно мислење. Првиот факт е дека на овој остров на Карибите, којшто ја стекнал својата независност уште во 1804, се продолжило да се зборува на француски и покрај крајната сиромаштија. Уште повеќе, се разоткри постоењето на една богата и светски призната книжевност на Хаити, впишана преку една комплексна историчност со онаа на Франција. Всушност, многубројни се писателите кои се мобилизираа и интервенираа во разни француски медиуми за да го осведочат своето настојување да известуваат за реалноста во нивните земји. На тој начин тие ја докажаа виталноста на оваа книжевност на француски јазик во американскиот географски простор.

Примерот на Хаити ми се чини особено пертинентен за да се започне и организира еднор размислување за француските постколонијални литератури (или не), бидејќи тој е толку многу репрезентативен за мноштвото проблематики коишто го опкружуваат поимот на франкофонијата и со кои се соочуваат книжевните творби што произлегуваат од неа.

Тргувајќи од некои творби на писателите на Хаити создадени во оваа исклучителна ситуација на ургентност, или непосредно по настаните од 2010, цел ми е да покажам дека местото што тие го добиваат преку едно ставање во ретроспективна и проспективна перспектива на влоговите на нивното франкофонско писмо, побудува прашања за книжевноста во нејзината современа универзалност.

Клучни зборови: франкофонија, кариписки книжевности, постколонијални книжевности, пишувања во ургентни услови

STEVANOVIĆ Aleksandra, doctorante en linguistique française, troisième année,
Filološko-umetnički fakultet, Université de Kragujevac -
as.sandra@gmail.com

*Entre mythe et actualité politique dans la langue du roman Testament de Vidosav
Stevanović et dans son équivalent français le Prélude à la guerre*

Dans le roman *Testament* l'écrivain met à jour une expérience scripturaire polysémique où il joue entre fiction et dévoilement. Ce roman fonctionne dans une superposition de strates et navigue dans un éternel aller-retour entre ce qui est dit et ce qui est sous-entendu. On s'intéressera dans cet article au lexique du roman (des premiers cinq chapitres) surtout aux groupes nominaux que notre auteur utilise pour confirmer cet esprit métaphorique de son oeuvre. L'analyse sera envisagée d'après la perspective des trois règles principales de la stylistique: les structures des formes et leur valeur communicative, le message de l'oeuvre et la sélection des éléments linguistiques qui influence la quantité et la qualité des informations.

Mots-clés : métaphore, mythe, connotation, symbole, traduction, sociolinguistique

СТЕВАНОВИЌ Александра, докторант по француска лингвистика, трета година, Филолошко-уметнички факултет, Универзитет во Крагујевац –
as.sandra@gmail.com

*Помеѓу митот и политичката актуелност во јазикот на романот
Тестамент од Видосав Стевановиќ и неговиот француски еквивалент
Прелудиум на војната*

Во романот Тестамент писателот обелоденува едно полисемично скриптурално искуство во кое тој си поигрува меѓу фикцијата и разоткривањето. Романот функционира низ една надоградување на слоеви и се движи низ еден постојан премин меѓу она што е кажано и она што се подразбира. Во оваа статија ќе обрнеме внимание на лексиката на романот (од првите пет поглавја), особено на именските групи што нашиот автор ги користи за да го потврди тој метафорички карактер на неговото дело. Анализата ќе се врши според перспективата за три основни правила на стилистиката: структурите на форми и нивната комуникативна вредност, пораката на делото и селекцијата на јазични елементи која влијае на квантитетот и на квалитетот на информациите.

Клучни зборови : метафора, мит, конотација, симбол, превод, социолингвистика

СТИКИЌ Biljana, maître de conférences, Filološko-umetnički fakultet, Université de

Kragujevac – biljanasarastikic@gmail.com

Bonjour Monsieur le Maire, analyse des séquences introductives de dialogues télévisés

La communication se fonde sur les résultats de l'analyse de toute une série d'interviews réalisées dans les émissions intitulées *Bonjour Monsieur le Maire*, qu'on donne chaque samedi sur IDF1, la chaîne officielle de la région d'Île-de-France. Leur but en est, entre autres, que chaque maire d'une commune concernée présente ses intentions et des efforts de sa municipalité, à savoir de discuter des questions actuelles et importantes relatives à la vie communale dans l'ensemble. Bien que le caractère thématique de ces interviews puisse différer très souvent, leur point de connexion commun est l'être humain ainsi que les meilleures conditions de sa vie dans le croisement de ce qui a été hérité et de la modernité. C'est dans « ce contexte-là » que Michelle Cotta s'entretient avec ses interlocuteurs. Vu une telle sorte de contenu, nous nous sommes proposé d'examiner les séquences des dialogues introductives, c'est-à-dire les premiers échanges de question-réponse-question qui servent de progression conversationnelle, et sont la base d'une investigation touchant plusieurs niveaux tels que communicationnel, structural et sémantico-pragmatique.

Mots-clés : communication, français de médias, interview, échanges, séquences introductives, Île-de-France, vie municipale

СТИКИЌ Билјана, доцент, Филолошко-уметнички факултет, Универзитет во Крагујевац - biljanasarastikic@gmail.com

Добар ден Господине Градоначалник, анализа на воведни секвенци на телевизиски дијалози

Излагањето се заснова на резултатите од анализата на цела серија разговори реализирани во емисиите под наслов *Добар ден Господине*

Градоначалник, кои се емитуваат секоја сабота на IDF1, официјален телевизиски канал на регионот Île-de-France. Тие имаат за цел, меѓу другото, секој градоначалник од определена општина да ги претстави своите намери и заложби во рамките на општината, односно да дискутира за актуелни и важни прашања кои се однесуваат на животот во општината во целина. Иако тематскиот карактер на овие разговори може да биде честопати и различен, заедничка црта им е човекот како и најдобрите услови за неговото живеење во испреплетување на наследеното и на модерното. Токму во „овој контекст“ Мишел Кота ги води разговорите со своите соговорници. Имајќи ја предвид таквата содржина, си поставивме за цел да ги разгледаме воведните секвенци на разговорите, т.е. првичните размени од типот прашање-одговор-прашање кои служат како потка за прогресија на разговорот, а претставуваат и основа за едно истражување кое опфаќа повеќе нивоа како што се : комуникативното, структурното и семантичко-прагматичкото.

Клучни зборови : комуникација, францускиот јазик на медиумите, интервју, размени, воведни секвенци, Île-de-France, општински живот

СТОЈАНОСКА Ана, доцент, Факултет за драмски уметности, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – ana@mactheatre.edu.mk

Француските драмски автори и македонскиот театар – влијание, отисоци, специфики

Насловот на темата иницира театрографско истражување за застапеноста на француските драмски автори во македонската театарска практика, и анализа на начинот на кој истите тие автори влијаат врз македонскиот театар. Имајќи ја предвид современата театарска естетика и теоријата на театарот која денес, актуелно, сака да прави коментар на историските или ретроспективните прегледи, мојата студија со помош на новиот научно-методолошки инструментариум е фокусирана на детекција, детерминација и презентација на влијанијата на француските драмски автори врз македонскиот театар. Современата македонска театрологија познава неколку трудови кои се фокусирани на елаборација на конкретна авторска

поетика и естетика на автори од француското говорно подрачје, но ниту еднаш не е направена комплексна анализа на истата. Затоа сметам дека мојот реферат значително ќе придонесе во расветлувањето на оваа проблематика, а со самото тоа и адекватно ќе одговори на темата на симпозиумот.

Клучни зборови : театар, театрологија, македонска театрологија, драматургија, драматологија, театарска естетика, стил, поетика

STOJANOSKA Ana, maître de conférences, Faculté des arts dramatiques, Université “Saints Cyrille et Méthode” de Skopje - ana@mactheatre.edu.mk

Les dramaturges français et le théâtre macédonien – influence, empreintes, spécificités

Le titre de cette étude initie une recherche théâtrographique sur la présence des auteurs dramatiques français dans la pratique théâtrale macédonienne et l'analyse de la façon dont ces auteurs influencent le théâtre macédonien. Ayant à l'esprit l'esthétique théâtrale contemporaine et la théorie du théâtre qui aujourd'hui, actuellement, veut commenter les aspects historiques ou retrospectifs, mon étude avec l'aide du nouvel instrumentarium scientifico-méthodologique est focalisée sur la détection, la détermination et la présentation des influences des auteurs dramatiques français sur le théâtre macédonien. La théâtrologie macédonienne contemporaine connaît quelques études focalisées sur l'élaboration d'une poétique et esthétique concrètes propre à certains auteurs francophones, mais à aucun moment il n'a été fait une analyse complexe de celle-ci. C'est pour cela que j'estime que mon étude va contribuer à jeter un rayon de lumière considérable sur cette problématique et à répondre par cela même de façon adéquate au thème de ce colloque.

Mots-lés : théâtre, théâtrologie, théâtrologie macédonienne, dramaturgie, dramatologie, esthétique théâtrale, style, poétique

TODOROVA Liljana, professeure des universités, Faculté de philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje -

liljana.todorova@yahoo.com

Diversité culturelle et identitaire à travers la littérature francophone : les cas de Kourouma, Monémbo, Ben Jelloun, Kateb Yacine, Hamidou Kane

La question de l'identité de l'écrivain francophone suggère une dialectique identité/altérité. Après une réflexion générale, quelques écrivains représentatifs et dont les oeuvres interrogent l'identité, sont abordés dans cette communication plus particulièrement, tels : Ahmadou Kourouma, Tierno Monémbo, Tahar Ben Jelloun, Kateb Yacine, Cheik Hamidou Kane.

Mots-clés : francophonie littéraire, identité – individualité – altérité, compétences culturelles et littéraires, multiculturalisme

ТОДОРОВА Лилјана, редовен професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје –

liljana.todorova@yahoo.com

Културна и идентитетска различност преку франкофонската книжевност : примерите со Курума, Моненембо, Бен Желун, Катеб Јасин, Хамиду Кан

Проблемот на идентитетот на франкофонскиот писател упатува на дијалектиката идентитет/алтеритет. По едно воопштено размислување, во ова излагање се разгледуваат неколку репрезентативни писатели чиешто дела се занимаваат со идентитетот, и тоа: Ахмаду Курума, Тјерно Моненембо, Тахар Бен Желун, Катеб Јасин, Шеик Хамиду Кан.

Клучни зборови : книжевна франкофонија, идентитет – индивидуалност – алтеритет, културни и книжевни компетенции, мултикултурализам

TRAJKOVA Mira, maître de conférences, Faculté de philologie „Blaže Koneski”,
Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje -

mtrajkova@gmail.com

*Les stratégies d'apprentissage – un des moyens pour
développer l'autonomie de l'apprenant*

Notre réflexion va porter sur la notion de l'autonomie de l'apprenant. Une attention particulière sera mise sur les stratégies d'apprentissage comme un des moyens possibles pour développer l'autonomie de l'apprenant. Lorsqu'une personne en situation d'apprentissage sait comment elle doit se prendre pour apprendre, elle a plus de chances d'apprendre efficacement. Chaque apprenant a ses propres stratégies d'apprentissage. Ce qui fait la différence est la capacité de l'apprenant à les connaître et à les contrôler. Il faudrait aider l'apprenant à prendre conscience des moyens intellectuels qu'il met en œuvre, lui donner des conseils pour maîtriser son apprentissage, permettre à chacun de repérer ses styles d'apprentissage et surtout leur laisser l'autonomie du choix.

Mots-clés : apprenant, stratégies d'apprentissage, autonomie, compétence

ТРАЈКОВА Мира, вонреден професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје –

mtrajkova@gmail.com

Стратегији за учење – еден од начините за развивање на самостојноста на ученикот

Нашето размислување ќе се однесува на поимот *самостојност на ученикот*. Посебно внимание ќе се обрне на стратегиите на учење како еден од можните начини за развивање на самостојноста на ученикот. Кога една личност во ситуација на учење знае што како да пристапи за да научи, таа има повеќе шанси да учи ефикасно. Секој ученик има свои сопствени стратегии за учење. Она по што учениците се разликуваат е способноста на секој еден да ги познава и да ги контролира тие стратегии. На ученикот би требало да му се помогне да стане свесен за интелектуалните средства што ги употребува, да му се дадат

совети за да раководи со своето учење, да се овозможи секому да го пронајде својот стил на учење и особено да му се остави самостојност во изборот.

Клучни зборови : ученик, стратегии на учење, самостојност, компетенција

TRENČOV Daniel - danieltrenchov@yahoo.com

*L'absurde dans le théâtre français et macédonien du XXe siècle
(analyse comparative)*

L'homme est entouré par un monde de chaos. En recherchant la sortie, il se perd lui-même. Une fois que l'homme a perdu les idéaux et le but de la vie, il est condamné à un effondrement spirituel et éthique. Dans ce contexte, cette analyse comparative a pour but de dénuder l'absurde au niveau diachronique présenté dans quatre pièces de théâtre et d'examiner les rapports de ressemblance et de différence qui rapprochent et/ou éloignent ces drames de provenance différente. D'une part, Camus, le père de l'absurde, apporte les éléments comme l'absurdité de l'existence, le non-sens de la vie, la perte de l'homme dans la société, et d'autre part, Tome Arsovski et Risto Krle créent des personnages qui sont totalement irresponsables de leurs actes, des victimes extrêmement indifférentes à la vie. Dans *Парадоксот на Диоген* et dans *Caligula*, l'abondance matérielle est la raison pour laquelle les personnages se dégradent eux-mêmes tout en oubliant les normes morales de base. Dans *Паруме се отенувачка* et dans *Malentendu*, c'est l'inverse. L'insuffisance matérielle est le motif principal menant à la condition humaine fatale. Ces quatre pièces de théâtre élaborées du point de vue philosophique font le nœud qui doit être dénoué par cette analyse comparative, à première vue une tâche assez simple, mais, de toute façon un défi très complexe.

Mots-clés : théâtre, absurde, paradoxe, vie, mort, existence

ТРЕНЧОВ Даниел - danieltrenchov@yahoo.com

*Апсурдноста во францускиот и во македонскиот театар во XXот век
(компаративна анализа)*

Човекот е опкружен со хаотичен свет. Барајќи излез, и самиот се губи. Штом еднаш човекот ги изгуби идеалите и целта на животот, тој е осуден на

духовно и морално пропаѓање. Во таков контекст, оваа компаративна анализа има за цел да го разоткрие апсурдот на дијахрониско ниво претставен во четири театарски пиеси и да ги разгледа односите на сличност и разлика кои ги приближуваат и/или оддалечуваат тие драми кои имаат различно потекло. Од една страна, Ками, таткото на апсурдот, внесува елементи како апсурдот на постоењето, безначајноста на животот, губењето на човекот во општеството, а, од друга страна, Томе Арсовски и Ристо Крле создаваат лица кои се сосема неодговорни за нивните постапки, жртви кои се крајно рамнодушни кон животот. Во *Парадоксот на Диоген* и во *Калигула*, материјалното изобилство е причината поради која личностите самите се деградираат заборавајќи сосема на основните морални норми. Во *Парите се отепувачка* и во *Недоразбирање*, сосема е спротивно. Материјалната сиромаштија е главниот мотив кој води до фаталното човеково опстојување. Овие четири театарски пиеси кои се изградени врз филозофска гледна точка создаваат јазол кој треба да се одврзе преку нашата компаративна анализа, на прв поглед лесна задача, но, во секој случај мошне комплексен предизвик.

Клучни зборови : театар, апсурд, парадокс, живот, смрт, постоење

VELEVSKA Margarita, professeure des universités, Faculté de philologie „Blaže Koneski”, Université „Sts. Cyrille et Méthode” de Skopje –

margaritavelevska@hotmail.com

L'atténuation en français et ses corrélatifs en macédonien

Selon la définition de l'atténuation, c'est un procédé à l'aide duquel on amoindrit la force de l'énoncé ou bien on fait paraître que la force de l'énoncé est atténuée. Les raisons pour utiliser l'atténuation peuvent être de nature différente : sensibilité d'une situation particulière ou de l'interlocuteur, hiérarchie sociale, respect, etc.

L'exposé aura pour but d'identifier un certain nombre de procédés de modalisation parmi lesquels l'atténuation prend une place importante. Une attention particulière est destinée à l'imparfait d'atténuation et aux nuances qui en surgissent. On va aborder aussi les structures syntaxiques avec le verbe vouloir.

Mots-clés : atténuation, modalités, imparfait, *vouloir*

ВЕЛЕВСКА Маргарита, редовен професор, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје –
margaritavelevska@hotmail.com

Ублажување на исказот во францускиот јазик и неговите корелативи во македонскиот

Според дефиницијата за ублажувањето, тоа е постапка со помош на која се намалува силената на исказот или, пак, се создава привид дека силената на исказот е ублажена. Причините за да се употреби ублажувањето може да бидат од различна природа : чувствителност на посебна ситуација или на соговорникот, општествена хиерархија, почит, итн.

Излагањето ќе има за цел да идентификува извесен број постапки за модализација меѓу кои ублажувањето зазема значајно место. Посебно внимание му е посветено на имперфектот за ублажување и на нијансите кои произлегуваат од тоа. Ќе бидат разгледани и синтаксичките структури со глаголот *vouloir*.

Клучни зборови : ублажување, модалности, имперфект, *vouloir*

VELIČKOVSKI Bone, Institut de folklore „Marko Cepenkov“,
Skopje – bonevelickovski@yahoo.com

Le folklore enfantin français et macédonien

Dans le cadre de recherches générales du folklore enfantin français et macédonien, mais s'attachant plus particulièrement à certains de ses genres, on peut se rendre compte de la valeur de certains phénomènes folkloriques. Ils offrent en effet une opportunité pour des analyses complètes et exhaustives, nécessaires à l'amélioration de la connaissance générale de l'identité nationale, ainsi que de ses aspects historiques, sociaux, et autres. Aujourd'hui, malgré tout ce qu'apporte au développement la vie moderne l'accès à différentes technologies, l'enfant utilise de moins en moins les formes du folklore pour enfants telles que les comptines, les devinettes, les jeux traditionnels, la musique folklorique des enfants, etc. Cependant, dans certaines régions, il y a des tentatives concrètes de préserver ces pratiques, dans la mesure du possible, de l'oubli du temps. La différenciation des types de formes du folklore enfantin nécessite des recherches folkloriques sur le terrain, constantes et approfondies, ce qui ne peut

être atteint que par un travail intensif et systématique, et chaque tentative dans ce sens peut être d'une grande utilité dans l'avenir.

Avec cet article, je tenais à souligner l'existence de certaines formes du folklore pour enfants, jeter de la lumière sur sa sémantique, sur les aspects structuraux et fonctionnels, dont la base est la langue parlée de l'enfant comme un phénomène par lequel sont perçus les riches capacités cognitives et créatives fondamentales pour la formation de sa vision du monde - visible par l'analyse de la chansonnette, du récit et d'autres textes. Le folklore des enfants est observé comme une forme syncrétique et rituelle de leur culture spirituelle, comme une force irrésistible de leur créativité, qui s'exprime à travers tous les états d'âme qui peuvent habiter l'enfant, depuis l'inconfort, la peur, jusqu'au jeu et l'humour, dont dépend l'expression artistique et les préférences d'orientation, du genre dans lequel les enfants d'âges différents reflètent la complexité du processus de socialisation et de leur propre auto-amélioration et finalement la motivation dans le but d'explorer leurs potentialités inhérentes.

Mots-clés : folklore, enfants, devinettes, comptines, jeux traditionnels, socialisation

ВЕЛИЧКОВСКИ Боне, Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Скопје - bonevelickovski@yahoo.com

Францускиот и македонскиот детски фолклор

Во рамките на општите истражувања на францускиот и на македонскиот детски фолклор, но со особено зафаќање со некои негови видови, може да се увериме во вредноста на одредени фолклорни феномени. Тие навистина нудат можност за целосни и исцрпни анализи, неопходни за подобрување на општото спознание за националниот идентитет, како и за неговите историски, општествени и други аспекти. Денес, и покрај сиот придонес за развојот на модерниот живот што го носи со себе пристапот до разните технологии, детето сè помалку ги употребува формите на детскиот фолклор како што се броенките, гатанките, традиционалните игри, детската фолклорна музика, итн. Меѓутоа, во одредени региони, има конкретни обиди за зачувување, во рамките на возможното, на овие практики од заборавот. Разликувањето на типови на форми на детскиот фолклор изискува фолклорни истражувања на терен,

постојани и продлабочени, што може да се постигне само со интензивна и систематска работа, а секој обид во оваа насока може да биде од голема полза во иднина.

Со овој текст, сакав да го нагласам постоењето на некои форми на детскиот фолклор што се засноваат на говорниот јазик на децата, да фрлам светлина врз нивната семантика, врз нивните структурални и функционални аспекти, да го идентификувам како феномен преку кој се изразуваат и восприемаат богатите и креативни когнитивни способности кои се суштествени за формирање на детскиот поглед кон светот – што се гледа од анализата на песничките, приказните и други текстови. Детскиот фолклор се набљудува како синкретичка и ритуална форма на нивната духовна култура, како несовладива сила на нивната креативност, која се изразува преку сите душевни состојби низ кои поминува детето, почнувајќи од nelaгодноста, стравот, па сè до играта и хуморот, од коишто зависи уметничкото изразување и изборот на насоченоста и на видот во кој децата од различна возраст ја отсликуваат сложеноста на процесот на социјализација и на нивното сопствено самоподобрување и, на крајот, мотивираноста, сè со цел да се истражат нивните внатрешни потенцијали.

Клучни зборови : фолклор, деца, гатанки, броенки, традиционални игри, социјализација

Comité scientifique

NIKODINOVSKI Zvonko, président, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“,
Université de Skopje, R. de Macédoine

POPOVSKA Elisaveta, secrétaire, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“, Université
de Skopje, R. de Macédoine

NOVAKOVIĆ Jelena, membre, Faculté de Philologie, Université de Belgrade, Serbie

SCHLAMBERGER BREZAR Mojca, membre, Faculté des Lettres, Université de
Ljubljana, Slovénie

GUȚU Ion, membre, Université d'Etat de Moldova, République de Moldova

BLONDEAU, Nicole, Université de Paris 8, Vincennes Saint-Denis, France

Comité d'organisation

NIKODINOVSKI Zvonko, président, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“,
Université de Skopje, R. de Macédoine

POPOVSKA Elisaveta, secrétaire, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“, Université
de Skopje, R. de Macédoine

VELEVSKA Margarita, membre, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“, Université de
Skopje, R. de Macédoine

TRAJKOVA Mira, membre, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“, Université de
Skopje, R. de Macédoine

PETROV Snežana, membre, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“, Université de
Skopje, R. de Macédoine

ALEKSOSKA ČKATROSKA Mirjana, membre, Faculté de philologie „Blaže Koneski“,
Université de Skopje, R. de Macédoine

BABAMOVA Irina, membre, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“, Université de
Skopje, R. de Macédoine

KOLEMIŠEVSKA Slobodanka, membre, Faculté de philologie „ Blaže Koneski“,
Université de Skopje, R. de Macédoine

КНИГА НА РЕЗИМЕАТА СО ПРОГРАМАТА

КАТЕДРА ЗА РОМАНСКИ ЈАЗИЦИ И КНИЖЕВНОСТИ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

МЕЃУНАРОДЕН СИМПОЗИУМ

ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК, КНИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА

ВО ФРАНКОФОНСКИ КОНТЕКСТ

Скопје, 12 – 13 ДЕКЕМВРИ 2011

Книга на резимеа

DÉPARTEMENT DE LANGUES ET LITTÉRATURES ROMANES

FACULTÉ DE PHILOGIE „BLAŽE KONESKI”

COLLOQUE INTERNATIONAL

LANGUE, LITTÉRATURE ET CULTURE

FRANÇAISES EN CONTEXTE FRANCOPHONE

Skopje, 12-13 DÉCEMBRE 2011

Livre des résumés

